

Evaluering af forsøg med oprettelse af grundforløbsafdelinger på erhvervsuddannelserne

INDHOLD

Evaluering af forsøg med oprettelse af grundforløbsafdelinger på erhvervsuddannelserne

1	Resumé	5
<hr/>		
2	Baggrund og formål	10
2.1	Formål med evalueringen	10
2.2	Deltagere i forsøgsordningen	11
2.3	Evalueringsens datagrundlag	12
2.4	Organisering af forsøgene på skolerne	14
<hr/>		
3	Karakteristik af eleverne i forsøgene	16
3.1	Antal deltagende elever i forsøgsordningen	17
3.2	Elevernes frafald fra GF1	17
3.3	Overgang til GF2 for elevholdet 2018 på satellitafdelingen	18
3.4	Overgang til GF2 for elevholdet 2019 på satellitafdelingen	19
3.5	Elevernes begrundelser for at til- og fravælge GF1 på en satellitafdeling	19
<hr/>		
4	Indsatser for at rekruttere elever til ordningen	24
4.1	Skolernes samarbejde med UU om ordningen	24
4.2	Skolernes indsatser for at markedsføre ordningen	26
<hr/>		
5	Satellitafdelingens faglige og sociale miljø	29
5.1	Den fysiske placering af satellitafdelingerne	29
5.2	Det faglige miljø på satellitafdelingen	31
5.3	Det sociale miljø på satellitafdelingerne	34

6	Elevernes overgang til GF2	37
6.1	Skolen har understøttet elevernes overgang til GF2	37
6.2	Samarbejde med lokale virksomheder om praktikpladser	38

1 Resumé

Denne evaluering samler op på erfaringerne med en række forsøg på erhvervsskoler, der udbyder Grundforløbets 1. del (GF1) på satellitafdelinger i områder med svag uddannelsesdækning. Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) har gennemført evalueringen for Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK).

Baggrund og formål med evalueringen

Hvis der er for langt til en erhvervsuddannelse, er der risiko for, at unge enten flytter fra deres lokale område eller slet ikke får en uddannelse. Derfor blev det med *Aftale om vækst og udvikling i hele Danmark*¹ besluttet at igangsætte en forsøgsordning om oprettelse af grundforløbsafdelinger i form af satellitafdelinger med erhvervsuddannelser i områder med svag uddannelsesdækning. Forsøgsordningen omfatter i alt tre erhvervsskoler og er gældende i perioden 2017-2022.

Formålet med evalueringen er overordnet at belyse:

- Hvorvidt forsøgene med etablering af satellitafdelinger øger søgningen til erhvervsuddannelserne, og om eleverne fastholdes i videre uddannelse på grundforløbets 2. del (GF2), efter de har gennemført grundforløbets 1. del (GF1) på en satellitafdeling.
- Hvilke potentialer og barrierer der er forbundet med at etablere satellitafdelinger i tyndt befolkede områder, herunder hvorvidt det lykkedes at etablere et fagligt bæredygtigt miljø, som bliver opfattet som attraktivt af eleverne.

Hovedresultater af evalueringen

Evalueringen viser, at forsøget indtil videre har haft begrænset betydning for at øge søgningen til erhvervsuddannelserne, idet kun 29 elever har benyttet sig af ordningen fra forsøgsperiodens start i oktober 2017 til januar 2020². Alle deltagende elever har været indskrevet på en enkelt ud af de tre deltagende skoler, som derfor er den eneste, der har haft elevaktivitet i forsøgsperioden.

Et af formålene med forsøgsordningen har været at øge søgningen til erhvervsuddannelserne ved at mindske afstanden til uddannelserne for unge i områder med svag uddannelsesdækning. Evalu-

1 *Aftalen Vækst og udvikling i hele Danmark* blev indgået mellem regeringen, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti 9. februar 2016.

2 Forsøgsordningen fortsætter til udgangen af 2022, men data til denne evaluering er indsamlet i perioden november 2019 til januar 2020.

eringen viser, at ordningen i sig selv ikke har været årsag til, at de deltagende elever har søgt en erhvervsuddannelse. De interviewede satellitlever peger alle på, at de ville være startet på en erhvervsuddannelse, selvom muligheden for at tage GF1 på en satellitafdeling ikke havde været der. Ordningen har derfor indtil videre ikke bidraget til at tiltrække flere elever til erhvervsuddannelserne (EUD).

Samtidig er den elevvolumen, der har været i forsøget, for lille til at konstatere, om flere eller færre elever er blevet fastholdt på uddannelsen end almindeligvis. Evalueringen viser, at 24 ud af de 29 elever, som er påbegyndt GF1 på en satellitafdeling, har gennemført GF1. Fire elever er faldet fra, mens en enkelt elev er overgået til en såkaldt ny mesterlære-aftale³.

På trods af at kun få elever har deltaget i forsøgsordningen, peger eleverne på, at de har fået meget ud af undervisningen på satellitafdelingen. Det skyldes blandt andet, at de har været få elever på holdet, og at læreren derfor har været meget tilgængelig. Læreren fremhæver, at han i høj grad har haft mulighed for at tilpasse undervisningen til den enkelte elevs niveau og behov, hvilket har medført en fagligt fokuseret undervisning, hvor eleverne har været engagerede i deres opgaver. Samtidig vurderer læreren, at eleverne har haft gode betingelser for at fastholde det faglige fokus og engagement i undervisningen, fordi det har været en lille og mere afskærmet afdeling.

På skolen, der har haft elevaktivitet i forsøgsperioden, vurderer både de forsøgsansvarlige og den hovedansvarlige lærer, at den faglige kvalitet af det GF1-tilbud, som skolen har kunnet give eleverne i satellitafdelingen, har tilsvaret kvaliteten på skolens øvrige afdelinger – og at den i nogle tilfælde har været højere. Det vurderer de, på baggrund af at eleverne har arbejdet meget koncentreret med opgaverne, og at flere af eleverne er blevet hurtigere færdige med opgaverne end forventet og på et højt fagligt niveau.

De skoler, der er lykkedes med at tiltrække elever til en satellitafdeling, har gjort opmærksom på ordningen i konkrete møder med de unge

Forsøgsskolerne har alle haft en bred markedsføringsindsats via forskellige elektroniske platforme og trykte medier for at oplyse potentielle elever og deres forældre om ordningen. Men erfaringerne fra forsøgene viser, at det især er i konkrete møder med de unge, at kendskabet til ordningen er blevet udbredt.

Flere af skolerne har fået elevtilmeldinger til deres satellitafdelinger, men kun én af skolerne har fået tilstrækkelig med elevtilmeldinger til at kunne oprette hold. De skoler, der indtil videre er lykkedes med at tiltrække elever til en satellitafdeling, er skoler, som har afsat ressourcer til at gøre opmærksom på ordningen i mødet med de unge, fx ved at erhvervsskolens egne vejledere har informeret om ordningen på grundskolerne i området, hvor satellitafdelingen er placeret.

Den forsøgsskole, der har rekrutteret tilstrækkelig med elever til at oprette hold, er blandt andet lykkedes med at rekruttere elever til ordningen via indslusningssamtaler for nye GF1-elever på hovedskolen. Indslusningssamtalerne har fået flere af de elever, som oprindeligt havde tilmeldt sig GF1 på hovedskolen, til at vælge satellitafdelingen i stedet. Eleverne var alle bosat i området omkring skolens satellitafdeling, men fik først øjnene op for satellitafdelingen til indslusningssamtalen.

3 En ny mesterlære-aftale indebærer, at grundforløbet gennemføres i en praktikvirksomhed i stedet for på skolen.

Skolerne har desuden alle haft et samarbejde med Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU) om at tiltrække elever til satellitafdelingerne, men det varierer, hvor tæt og systematisk samarbejdet om rekruttering har været.

Nogle potentielle elever fravalgte ordningen, fordi de ønskede at blive en del af et ungdomsmiljø på en større skole

De interviewede elever, der har valgt at benytte sig af ordningen, begrundes især valget med kortere transporttid til uddannelsen fra deres bopæl, og at de ønskede at blive en del af et mindre og mere afskærmet fagligt og socialt miljø samt med muligheden for at blive i det lokalmiljø, hvor de bor.

Da kun få elever har benyttet sig af forsøgsordningen, har evalueringen søgt at belyse elevernes begrundelser for fravalget om at tage GF1 på en satellitafdeling. De interviewede elever, der har fravalgt en satellitafdeling, begrundes især fravalget med ønsket om et miljøskifte, og at de forestiller sig, at en satellitafdeling ikke har et tilstrækkeligt attraktivt ungdomsmiljø. Samtidig har nogle elever fravalgt ordningen, fordi de har villet undgå at skulle skifte uddannelsessted, efter de har afsluttet GF1 på en satellitafdeling.

Fravalg af ordningen skyldes også, at faciliteterne på satellitafdelingen enten ikke har været attraktive i elevernes øjne eller ikke klar til brug

Erfaringerne fra forsøgene har vist, at nogle elever har fravalgt ordningen, fordi de ikke har fundet faciliteterne på satellitafdelingen attraktive. Samtidig peger UU-vejlederne på, at flere potentielle satellitelever har takket nej til et uddannelses tilbud i rammer, som har fremstået ufærdige og uklare. Det har været tilfældet på de satellitafdelinger, hvor undervisningsfaciliteterne ikke har været klar til brug, og der derfor ikke har været noget at fremvise interesserede og potentielle elever.

Nogle skoler har samtidig valgt at vente med at planlægge og beskrive undervisningen på afdelingen og ansætte en lærer, til de har fået elevtilmeldinger nok til at oprette et hold. UU-vejlederne fremhæver, at det er afgørende for de unges valg af en satellitafdeling, at afdelingen fremstår færdig, at faciliteterne er attraktive i de unges øjne, samt at indholdet i uddannelsen og undervisningen er klart beskrevet.

Manglende elevaktivitet skyldes også et for tyndt elevgrundlag i nogle af satellitområderne

På trods af at de deltagende skoler alle har iværksat en række indsatser for at markedsføre og vejlede om ordningen, peger erfaringerne fra forsøget på, at det ikke kun er et fravalg af en satellitafdeling blandt de unge, der er årsag til den lave tilslutning. Det har også været udslagsgivende, at elevgrundlaget i nogle af satellitområderne i det hele taget har været for tyndt til, at der har været tilstrækkelig mange unge i områderne til at fylde elevhold op på en satellitafdeling.

Evalueringen viser derfor, at det er afgørende, at der inden etablering af en grundforløbssatellit gennemføres en grundig analyse af omfanget af elever, der afslutter grundskolen og er potentielle elever i målgruppen for en satellitafdeling. Fx peger UU-vejlederne på, at der i nogle geografiske områder er tradition for, at unge springer GF1 over og starter direkte på GF2, fordi de allerede tidligt indgår en uddannelsesaftale. For disse unge er et lokalt GF1-udbud ikke relevant.

Læreren på satellitafdelingen har savnet kollegial sparring

De forsøgsansvarlige på den forsøgsskole, som har haft elevaktivitet på en satellitafdeling, har blandt andet lagt vægt på, at der til undervisningen på satellitafdelingen udpeges en faglærer, som har flere års undervisningserfaring og er i stand til at undervise uden daglig kontakt til et team af kollegaer.

Faglæreren har dog savnet kollegial sparring med kollegaer om undervisningen, særligt med hensyn til at introducere eleverne bredt til nogle af de faglige områder, som han ikke selv er uddannet inden for.

Der er ikke skabt et socialt og fagligt fællesskab mellem satellitelever og elever fra andre uddannelser på samme adresse

Den satellitafdeling, som har haft elevaktivitet, er placeret på én af skolens adresser, som også udbyder 10. klasse, en række tekniske erhvervsuddannelser samt den Forberedende Grunduddannelse (FGU).

Evalueringen viser, at der er opstået et stærkt fællesskab internt blandt satelliteleverne, men at fællesskabet med eleverne fra de andre uddannelser på adressen har været meget begrænset. Dette er på trods af, at de forsøgsansvarlige og faglæreren har arbejdet med at understøtte et fælles fagligt og socialt ungdomsmiljø for satelliteleverne og eleverne fra de øvrige uddannelser ved fx at samlæse dele af grundfagsundervisningen og arrangere fælles sociale aktiviteter. De interviewede elever forklarer, at en af årsagerne til, at de primært har involveret sig i fællesskabet med eleverne fra deres eget hold, har været, at de kun har skullet have undervisning på satellitafdelingen i en kortere periode.

Satellitelevernes overgang til GF2 har været understøttet af besøg på hovedskolen samt praktikpladsopsøgende arbejde

Der har ifølge de forsøgsansvarlige ikke været forskelle på overgangsfrekvensen fra GF1 til GF2 blandt eleverne på satellitafdelingen og skolens øvrige GF1-elever. Skolen har implementeret en række tiltag for at understøtte satellitelevernes overgang til GF2 og for at inspirere eleverne med hensyn til deres uddannelsesvalg, fx en række fællesarrangementer på hovedskolen såsom foredrag, teaterstykker og elevfester.

Skolen har som et led i at understøtte elevernes overgang til GF2 taget kontakt til virksomheder i området omkring satellitafdelingen med henblik på at skaffe lokale praktikpladser til eleverne. Virksomhederne har bidraget med praktikpladser til flere af eleverne og udvist stor interesse i at få unge fra nærområdet i praktik.

Både praktikpladser og besøg på hovedskolen har ifølge de forsøgsansvarlige medvirket til, at så mange elever fra satellitafdelingen har fortsat deres erhvervsuddannelse på GF2 både på hovedskolen og på satellitafdelingen.

Evalueringens datagrundlag

Tre erhvervsskoler har deltaget i forsøgsordningen, og evalueringen bygger på skolernes selvevalueringer⁴ og indberetninger af elever i forsøgene⁵. Evalueringen bygger desuden på interviews med de forsøgsansvarlige for de tre deltagende skolers satellitafdelinger samt et interview med læreren på den af satellitafdelingerne, der har haft elevaktivitet i forsøgsperioden. Desuden er 10 ud af de 13 elever, som var en del af forsøgsordningen i 2019, blevet interviewet som led i denne slutevaluering. Evalueringen bygger herudover på interviews med UU-vejledere, som vejleder unge i de områder, hvor satellitafdelingerne er placeret, samt på et interview med elever, som har bopæl i et af satellitområderne, og som samtidig har fravalgt en satellitafdeling. I evalueringen indgår også et interview med en elev, der har valgt en satellitafdeling, men som ikke startede, fordi der ikke kom elevtilmeldinger nok.

4 I selvevalueringerne er skolerne blevet bedt om at besvare en række praktiske spørgsmål om etableringen af satellitafdelingerne, rekruttering af elever til afdelingerne, tilrettelæggelsen af det faglige miljø, overgangen til GF2 og understøttelse af elevernes uddannelsesvalg samt eventuelle justeringer af grundforløbene på baggrund af erfaringer fra det første grundforløb.

5 Elevindberetningerne indeholder en opgørelse over den enkelte elevs hovedområde og fagretning på GF1, om eleven er faldet fra undervejs i GF1 samt oplysninger om elevens overgang til GF2, herunder elevens valg af fagretning, og om eleven er fortsat på den samme uddannelsesinstitution.

2 Baggrund og formål

Der har de seneste år været iværksat en lang række initiativer, der skal få flere unge til at vælge en erhvervsuddannelse, da Danmark fremover kommer til at mangle faglært arbejdskraft. Formålet med erhvervsuddannelsesreformen *Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser (2014)*⁶ var blandt andet at øge søgningen til EUD gennem en række tiltag, som havde til formål at give erhvervsuddannelserne et kvalitetsløft. Som led i denne målsætning blev der fx indført adgangskrav til uddannelserne, og GF2 blev målrettet den enkelte uddannelse, hvilket medførte, at niveauet blev hævet.

Der er desuden blevet igangsat initiativer⁷, som bygger på viden om, at afstand har betydning for unges uddannelsesvalg, herunder om de vælger en erhvervsuddannelse. Hvis der er for langt til en erhvervsuddannelse, er der risiko for, at unge enten flytter fra deres lokalområde eller slet ikke får en uddannelse. Derfor blev det med *Aftale om vækst og udvikling i hele Danmark*⁸ besluttet, at der skal igangsættes en forsøgsordning om oprettelse af grundforløbsafdelinger i form af satellitafdelinger på erhvervsuddannelser i områder med svag uddannelsesdækning.

I perioden oktober 2017 til december 2022 gennemføres forsøg, hvor tre erhvervsskoler udbyder GF1 på satellitafdelinger inden for et eller flere hovedområder. Forsøget giver mulighed for at mindske afstanden til erhvervsuddannelserne for unge i områder med svag uddannelsesdækning, mens de er på GF1, hvilket forventes at kunne øge søgningen til uddannelserne. Eleverne skal dog overgå til en almindelig afdeling på en erhvervsskole ved indgangen til GF2⁹.

Formålet med forsøget er således at gøre det mere attraktivt for unge at påbegynde en erhvervsuddannelse ved at mindske den barriere, der for nogle unge kan være forbundet med at starte på en ungdomsuddannelse langt fra deres bopæl.

2.1 Formål med evalueringen

Evalueringens formål er at belyse, hvorvidt forsøget med etablering af satellitafdelinger øger søgningen til erhvervsuddannelserne, og om eleverne fastholdes i videre uddannelse på GF2, efter de har gennemført GF1 på en satellitafdeling. Evalueringen skal desuden afdække, hvilke potentialer

6 Kilde: www.uvm.dk

7 Et af initiativerne har været en forsøgsordning igangsat af Undervisningsministeriet, hvor erhvervsskoler har gennemført forsøg med at yde tilskud til, at elever med en uddannelsesaftale med virksomheder i landdistrikter kan indkvarteres på en kostafdeling på en erhvervsskole for at mindske afstanden mellem elevens bopæl og praktikvirksomhed.

8 Aftalen *Vækst og udvikling i hele Danmark* blev indgået mellem regeringen, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti 9. februar 2016.

9 I forsøgene er der eksempler på, at de deltagende skoler har givet nogle af de elever, som er en del af forsøgsordningen, mulighed for at fortsætte på GF2 på deres satellitafdeling. Eleverne har derfor ikke skullet overgå til en erhvervsskole på GF2.

og barrierer der er forbundet med at etablere satellitafdelinger i tyndt befolkede områder, herunder hvorvidt det er lykkedes at etablere et fagligt bæredygtigt miljø, som bliver opfattet som attraktivt af eleverne.

Evalueringen tager udgangspunkt i følgende evalueringsspørgsmål:

1. Hvor mange elever gennemfører GF1 på en satellitafdeling, hvor stor en andel af eleverne på satellitafdelinger overgår til GF2, og hvilke begrundelser er der for elevernes frafald?
2. Hvordan samarbejder erhvervsskolerne med øvrige aktører, herunder grundskolernes ledelser, UU og forberedende tilbud, om at tiltrække elever til satellitafdelinger?
3. Hvordan arbejder lærere og ledelsesansvarlige på satellitafdelingerne med elevernes endelige valg af uddannelse og overgang fra GF1 til GF2?
4. Hvordan arbejder lærere og ledere med at skabe et pædagogisk bæredygtigt miljø, herunder både et fagligt miljø og et socialt ungdomsmiljø?
5. Hvordan oplever eleverne det faglige miljø og det sociale ungdomsmiljø?

Evalueringen samler op på de deltagende skolars erfaringer med etablering af satellitafdelinger og kan fungere som inspiration til det eventuelle videre arbejde med satellitafdelinger. Evalueringen henvender sig desuden til det politiske niveau og bidrager med viden, der kan spille ind i drøftelser af, om der er grundlag for at arbejde videre med at give erhvervsskoler mulighed for at etablere satellitafdelinger.

Idet kun én af de deltagende skolars satellitafdelinger i praksis har haft elever, og det kun var ganske få elever (29 elever i alt), har denne evaluering dog en begrænset udsigelseskraft i forhold til at belyse betydningen af en eventuel udvidelse af ordningen. Evalueringen kan give nogle indikationer på ordningens betydning, men forsøget må gennemføres i større skala for at belyse egentlige virkninger og potentialer ved at tilbyde elever muligheden for at tage GF1 på en satellitafdeling.

2.2 Deltagere i forsøgsordningen

Der indgår tre deltagende skoler i forsøgsordningen, og i alt 29 elever har benyttet sig af muligheden for at tage GF1 på en satellitafdeling fra forsøgsperiodens start i oktober 2017 til november 2019¹⁰.

I tabellen herunder ses et overblik over de deltagende skoler i forsøgsordningen, placeringen af skolernes satellitafdelinger, hovedområderne, der udbydes på satellitafdelingerne, samt omfanget af elever i forsøgsordningen på de enkelte skoler fra forsøgets start i oktober 2017¹¹ til november 2019.

¹⁰ Forsøgsordningen fortsætter til udgangen af 2022, men data til denne evaluering er indsamlet i perioden november 2019-januar 2020.

¹¹ Forsøget startede i oktober 2017, hvilket gjorde det muligt for skolerne at have deres første elevoptag til ordningen fra årsskiftet 2017/2018.

TABEL 2.1

Deltagende skoler i forsøgsordningen

Godkendte skoler	Placering af satellitafdeling	Hovedområde	Status
EUC Nordvestsjælland	Fårevejle (Asnæs indtil aug. 2019)	Teknologi, byggeri og transport	Et hold med 16 elever i 2018 og et hold med 13 elever i 2019
Rybners	Varde	Teknologi, byggeri og transport samt Fødevarer, jordbrug og oplevelser	Ingen aktivitet i 2018 og 2019
EUC Nordvest	Fjerritslev	Kontor, handel og forretningsservice	Ingen aktivitet i 2018 og 2019
EUC Nordvest	Thyborøn	Teknologi, byggeri og transport	Ingen aktivitet i 2018 og 2019

Kilde: Skolernes selvevalueringer og elevindberetninger.

Der har indtil november 2019 ikke været nogen elevaktivitet på satellitafdelingerne under Rybners og EUC Nordvest, mens de elever, der har deltaget i forsøgsordningen, indtil videre alle har taget GF1 på satellitafdelingen under EUC Nordvestsjælland inden for hovedområdet Teknologi, byggeri og transport. EUC Nordvest har som den eneste af skolerne oprettet to satellitafdelinger.

2.3 Evalueringens datagrundlag

Data, som danner grundlaget for denne slutevaluering, er indsamlet i perioden november 2019-januar 2020. Forsøgsordningen fortsætter til udgangen af 2022.

Evalueringen bygger på følgende datagrundlag:

1. Elevindberetninger og selvevalueringer fra de deltagende skoler
2. Kvalitative interview med centrale aktører, som har været involveret i forsøgsordningen.

De enkelte datakilder uddybes nedenfor.

2.3.1 Elevindberetninger og selvevalueringer

Skolerne har i årlige elevindberetninger indsendt til EVA angivet den enkelte elevs hovedområde og fagretning på GF1, om eleven er faldet fra undervejs på GF1 samt oplysninger om elevens overgang til GF2, herunder elevens valg af fagretning, og om eleven er fortsat på den samme uddannelsesinstitution. Da det kun er EUC Nordvestsjælland, som indtil videre har haft elevaktivitet på sin satellitafdeling, er skolen den eneste, der har indsendt elevindberetninger.

De deltagende skoler har én gang i løbet af forsøgsperioden indsendt selvevalueringer til EVA. Selvevalueringerne indeholder svar på en række praktiske spørgsmål om etableringen af satellitafdelingerne, rekruttering af elever til afdelingerne, tilrettelæggelsen af det faglige miljø, overgangen til GF2 og understøttelse af elevernes uddannelsesvalg samt eventuelle justeringer af grundforløbene på baggrund af erfaringer fra det første grundforløb.

2.3.2 Kvalitative interview

EVA har gennemført en række kvalitative interview med centrale aktører, som har været involveret i forsøgsordningen.

Interviews med de forsøgsansvarlige (alle forsøg)

EVA har besøgt alle de tre deltagende skoler og gennemført interviews med de forsøgsansvarlige. Interviewene har haft til formål at belyse erfaringerne med at oprette satellitafdelingen, tiltrække elever til afdelingen og tilrettelægge det faglige og sociale miljø i afdelingen.

Formålet med interviewet med de forsøgsansvarlige på skolen, som har haft elevaktivitet, har desuden været at belyse de forsøgsansvarliges vurdering af, hvor godt det er lykkedes at tilrettelægge et fagligt og socialt attraktivt miljø, hvor eleverne samtidig bliver klædt på til at overgå til GF2.

Interviewene med de forsøgsansvarlige på skoler, hvor der ikke har været elevaktivitet, har blandt andet haft til formål at belyse, hvilke årsager de forsøgsansvarlige vurderer ligger til grund for, at det ikke er lykkedes at tiltrække flere elever til afdelingerne.

Interview med lærer på satellitafdeling (kun afdeling med elevaktivitet)

Af de fire satellitafdelinger har EVA besøgt den, som har haft elevaktivitet i forsøgsperioden, og interviewet faglæreren på afdelingen. Interviewet har haft til formål at belyse de erfaringer, læreren har gjort sig med at undervise på satellitafdelingen, herunder hvordan læreren alene og sammen de øvrige undervisere på afdelingen har arbejdet med at tilrettelægge det faglige og sociale miljø samt forberede eleverne på overgangen til GF2.

Gruppeinterviews med elever på satellitafdeling (kun afdeling med elevaktivitet)

Under besøget på satellitafdelingen med elevaktivitet har EVA gennemført to gruppeinterviews med fire elever i hver gruppe. Elevinterviewene har bidraget med viden om satellitelevernes vurdering af undervisningen og det sociale miljø på satellitafdelingen samt elevernes begrundelser for at gå på satellitafdelingen fremfor på hovedskolen. Interviewene har desuden bidraget med viden om elevernes overvejelser om overgangen til GF2, samt hvilke tanker de har gjort sig om deres uddannelsesvalg.

Interviews med UU-vejledere i de områder, hvor satellitafdelinger er placeret (afdelinger uden elevaktivitet)

EVA har gennemført interviews med fire UU-vejledere, som vejleder unge i de områder, hvor satellitafdelingerne der ikke har haft elevaktivitet, ligger. Ét af de fire interviews er gennemført i forbindelse med besøget på den pågældende skole, hvor de forsøgsansvarlige på skolen er blevet interviewet, mens de øvrige interviews med UU-vejledere er gennemført som telefoninterviews.

Formålet med interviewene har været at bidrage med viden om, hvordan UU-vejlederne har arbejdet med at give elever i grundskolen kendskab til muligheden for at tage GF1 på en satellitafdeling, samt hvilke begrundelser for deres til- og fravalg af GF1 på en satellitafdeling de unge har givet vejlederne.

Interview med elever, der har fravalgt en satellitafdeling (afdelinger uden elevaktivitet)

Evalueringens datagrundlag bygger desuden på et interview med to elever, der går på GF1 på den ene af de to skoler, som ikke har haft elevaktivitet på deres satellitafdelinger. De er elever, som samtidig aktivt har fravalgt at gå på skolens satellitafdeling. Eleverne har begge bopæl tættere på skolens satellitafdeling end på hovedskolen.

Interviewene har bidraget med viden om, hvordan eleverne fik kendskab til muligheden for at tage GF1 på skolens satellitafdeling, samt hvilke overvejelser eleverne gjorde sig om fravalget af satellitafdelingen, på trods af at afdelingen ligger tættere på deres bopæl end hovedskolen.

Interview med elev med bopæl i et af de områder, hvor en af satellitafdelingerne er placeret (afdelinger uden elevaktivitet)

Ud over det nævnte datagrundlag har EVA interviewet en enkelt elev på en af skolerne uden elevaktivitet, som var en elev, der oprindeligt havde tilmeldt sig skolens satellitafdeling. På grund af få elevtilmeldinger blev holdet ikke oprettet, og eleven startede i stedet på hovedskolen, hvor han på interviewtidspunktet gik på GF1. Den interviewede elev har bopæl tættere på skolens satellitafdeling end på hovedskolen.

Interviewet har bidraget med viden om, hvordan eleven havde fået kendskab til muligheden for at tage GF1 på satellitafdelingen, samt hvilke overvejelser eleven gjorde sig om valget om at tage GF1 tættere på sin bopæl.

Projektgruppen

Evalueringen er udarbejdet af en projektgruppe med følgende deltagere:

- Konsulent Sonja Marie Staffeldt (projektleder fra september 2019)
- Konsulent Sara Jekes (projektleder fra juni til september 2019)
- Seniorkonsulent Sara Hach (projektleder fra november 2017 til juni 2019)
- Juniorkonsulent Randi Åkerman.

2.4 Organisering af forsøgene på skolerne

Blandt de tre deltagende skoler i forsøgsordningen har ansvaret for oprettelsen og driften af satellitafdelingerne ledelsesmæssigt været forankret forskelligt. Organiseringen af forsøgene på de deltagende skoler ser ud til at have haft en betydning for, hvor effektivt og smidigt arbejdet med satellitafdelingerne har været. På den skole, hvor der har været en bred ledelsesforankring i form af mange involverede ledere, ser det ud til, at arbejdet med at starte satellitafdelingerne op har været længere undervejs end på skoler, hvor ansvaret for satellitafdelingen har været placeret blandt få ledere.

På den af de deltagende skoler, der har haft elevaktivitet, har skolens udviklingschef stået for skolens ansøgning til forsøgsordningen og haft det overordnede ansvar for skolens satellitafdeling, mens en af skolens uddannelseschefer med ansvar for GF1 har stået for driften i forbindelse med afdelingen. De forsøgsansvarlige vurderer, at denne organisering har været en fordel, fordi det ledelsesmæssige ansvar for afdelingen har været fordelt blandt få ledere, og de derfor har kunnet handle hurtigt og effektivt.

Ifølge de forsøgsansvarlige på denne skole har det været en styrke for arbejdet med satellitafdelingen, at de begge har haft et indgående forhåndskendskab til GF1, herunder indholdet i undervisningen og elevmålgruppen. De forsøgsansvarlige vurderer, at det har været en fordel, at skolen alene har haft ansvaret for satellitafdelingen og ikke har indgået et samarbejde med ikke-erhvervsfaglige uddannelsesinstitutioner om at udbyde GF1, fordi kendskabet til målgruppens behov har været afgørende for at kunne tilbyde et GF1-udbud, som rammer målgruppens behov. Ud over de forsøgsansvarlige ledere har skolens markedsføringsmedarbejdere bidraget til markedsføringen af satellitafdelingen.

Baggrund og formål

På den ene af de deltagende skoler uden elevaktivitet i deres satellitafdeling har ansvaret for ordningen været placeret hos afdelingslederne for de respektive uddannelsesområder, som udbydes på skolens to satellitafdelinger. Afdelingslederne har fungeret som ledere af hver deres satellitafdeling og haft det overordnede ansvar for afdelingerne, herunder planlægningen af det faglige og sociale miljø. En af skolens pædagogiske konsulenter har desuden været involveret i arbejdet med den ene af de to satellitafdelinger. De respektive afdelingsledere har i samarbejde med den pædagogiske konsulent stået for skolens ansøgning til forsøgsordningen. En markedsføringsmedarbejder på skolen har været involveret i markedsføringen af begge afdelinger.

Ansvaret for skolens satellitafdeling har på den anden af de to skoler uden elevaktivitet været placeret hos en bredt sammensat styregruppe, som har bestået af en lang række aktører, mens skolens direktør i samarbejde med en afdelingschef har stået for skolens ansøgning til forsøgsordningen. Styregruppen har bestået af skolens direktør, en afdelingschef med ansvar for skolens indslusningsaktiviteter, en af skolens studievejledere, lederen af UU i området, hvor skolens satellitafdeling er placeret, forstanderen for en række af de uddannelser, som udbydes på den campus, hvor satellitafdelingen er placeret, en repræsentant fra det lokale erhvervsliv, og yderligere har der i styregruppen siddet en skolechef, en direktør og en konsulent fra kommunen.

Den brede ledelsesmæssige forankring på denne skole ser ud til at have medvirket til, at arbejdet med at oprette satellitafdelingen er kommet sent i gang og har været mindre effektivt i forhold til beslutningsprocesser end på skoler, hvor ansvaret for satellitafdelingen har været fordelt blandt færre aktører.

3 Karakteristik af eleverne i forsøgene

Der har været et meget lille antal elever med i forsøgsordningen, idet kun 29 elever samlet set har benyttet sig af ordningen fra forsøgsperiodens start i 2017 til januar 2020¹². Samtidigt er det kun en enkelt af de deltagende skoler, der endnu har haft elevaktivitet i forsøgsperioden.

Evalueringen viser, at 24 ud af de 29 elever, som har påbegyndt GF1 på satellitafdelingen under EUC Nordvestsjælland, har gennemført GF1 på afdelingen. Ud af de 24 elever, som har gennemført GF1 på satellitafdelingen, er 22 elever enten overgået til GF2 på satellitafdelingen eller på en af skolens øvrige afdelinger, mens to elever ikke har valgt en uddannelse på skolen¹³.

Fire af de 29 elever, som påbegyndte GF1 på satellitafdelingen under EUC Nordvestsjælland, er faldet fra i løbet af GF1, mens en enkelt elev er overgået til en ny mesterlære-aftale¹⁴.

Et af formålene med forsøgsordningen har været at øge søgningen til erhvervsuddannelserne ved at mindske afstanden til uddannelserne for unge i områder med svag uddannelsesdækning. Ordningen har dog ikke i sig selv været årsagen til, at de interviewede elever har søgt en erhvervsuddannelse, og har derfor indtil videre ikke bidraget til at tiltrække flere elever til EUD. Havde muligheden for at tage GF1 på en satellitafdeling ikke været der, var eleverne alligevel startet på en erhvervsuddannelse.

Evalueringen viser, at de interviewede elever har forskellige begrundelser for til- og fravalget af ordningen, og at de har forskellige præferencer i forhold til deres valg. Eleverne begrundes især valget om at påbegynde deres erhvervsuddannelse på en satellitafdeling med kortere transporttid til uddannelsen fra deres bopæl og med begrundelser om at blive en del af et mindre og mere afskærmet socialt og fagligt miljø samt med muligheden for at beholde tilknytningen til deres lokalmiljø. De interviewede elever, som har fravalgt at tage GF1 på en satellitafdeling, begrundes især fravalget med et ønske om et miljøskifte, samt med at en satellitafdeling ikke kan tilbyde det ungdomsmiljø, som flere af dem ønsker at blive en del af.

Erfaringerne fra forsøget peger på, at der ikke kun er tale om et fravalg af en satellitafdeling blandt de unge, men at elevgrundlaget i nogle af satellitområderne har været for tyndt til, at der har været tilstrækkeligt med unge i områderne til at kunne fylde elevhold op på satellitafdelingerne.

¹² Forsøgsordningen fortsætter til udgangen af 2022, men data til denne evaluering er indsamlet i perioden november 2019-januar 2020.

¹³ Skolen har ikke data på, om eleverne er fortsat på en anden uddannelsesinstitution efter GF1.

¹⁴ En ny mesterlære-aftale indebærer, at grundforløbet erstattes af praktik i en virksomhed.

3.1 Antal deltagende elever i forsøgsordningen

Antallet af elever, der har gjort brug af ordningen var 16 i 2018 og 13 i 2019. Eleverne påbegyndte alle GF1 på satellitafdelingen under EUC Nordvestsjælland.

I tabellen nedenfor fremgår elevvolumen af de to etablerede elevhold på satellitafdelingen under EUC Nordvestsjælland, elevernes uddannelsesvalg, og hvor eleverne er startet på GF2.

TABEL 3.1

Elever på satellitafdeling under EUC Nordvestsjælland

Elevehold	Antal elever, der har påbegyndt GF1 på afdelingen	Antal elever, der har gennemført GF1 på afdelingen	Elevernes uddannelsesvalg	Adresse, hvor elever er påbegyndt GF2
Efterår 2018 (afdeling placeret i Asnæs)	16 elever	14 elever	Tømrer (7 elever)	På satellitafdelingen i Asnæs (7 elever)
			Elektriker (2 elever) Glarmester (1 elev) Murer (2 elever) Personvognsmekaniker (1 elev) Struktør (1 elev)	På en af skolens øvrige afdelinger (7 elever)
Efterår 2019 (afdeling placeret i Fårevejle)	13 elever	10 elever	Tømrer (4 elever)	På satellitafdelingen i Fårevejle (4 elever)
			Bygningsmaler (1 elev) Elektriker (1 elev) Murer (1 elev) Tagdækker (1 elev)	På en af skolens øvrige afdelinger (4 elever)
			Ukendt (2 elever)	Har ikke valgt en uddannelse på skolen

Kilde: Skolens elevindberetninger.

3.2 Elevernes frafald fra GF1

Ud af de i alt 29 elever, der har påbegyndt GF1 på en satellitafdeling fra forsøgsperiodens start i 2017 til januar 2020¹⁵, er i alt fire elever faldet fra, mens én elev er overgået til en ny mesterlære-aftale med en virksomhed i løbet af GF1.

I tabellen nedenfor fremgår elevvolumen på de to etablerede elevhold på satellitafdelingen under EUC Nordvestsjælland, elever, der har gennemført GF1 på afdelingen, elevernes frafald og årsagen til frafaldet.

15 Forsøgsordningen fortsætter til udgangen af 2022, men data til denne evaluering er indsamlet i perioden november 2019-januar 2020.

TABEL 3.2

Elevernes frafald på satellitafdelingen under EUC Nordvestsjælland

Elevhold	Antal elever, der har påbegyndt GF1 på afdelingen	Antal elever, der har gennemført GF1 på afdelingen	Antal elever, der er faldet fra GF1	Årsag til frafald
Efterår 2018 (Asnæs)	16 elever	14 elever	2 elever	Begge elever er registreret som ikke-uddannelsesparate
Efterår 2019 (Fårevejle)	13 elever	10 elever	2 elever	1 elev har fortrudt sit uddannelsesvalg 1 elev er registreret som ikke-uddannelsesparat

Kilde: Skolens elevindberetninger.

Ud af de 16 elever, der startede på GF1 på satellitafdelingen under EUC Nordvestsjælland i efteråret 2018, er to elever faldet fra i løbet af GF1. Den nærmere årsag til elevernes frafald er ukendt, men eleverne står betegnet som "ikke-uddannelsesparate" i skolens administrative system.

Ud af de 13 elever, der startede på GF1 på satellitafdelingen under EUC Nordvestsjælland i efteråret 2019, er to elever faldet fra i løbet af GF1. Årsagen til elevernes frafald er for den ene elev, at eleven fortrød sit uddannelsesvalg. Årsagen til den anden elevs frafald er angivet til at være, at eleven betegnes som "ikke-uddannelsesparat" i skolens administrative system.

Når elevens frafald angives til at være, at eleven var "ikke-uddannelsesparat" i skolens administrative system, er det ifølge de forsøgsansvarlige en konklusion, som en vejleder og den pågældende elev er blevet enige om på baggrund af en samtale eller et forløb. At årsagen til elevernes frafald angives til at være, at eleven er "ikke-uddannelsesparat", kan det blandt andet dække over, at eleven ikke er klar til en uddannelse modenhedsmæssigt eller fagligt.

Ud over de to elever, der faldt fra på elevholdet i 2019, var der en enkelt elev, som ikke gennemførte GF1 på satellitafdelingen, fordi eleven overgik til en ny mesterlære-aftale med en virksomhed.

3.3 Overgang til GF2 for elevholdet 2018 på satellitafdelingen

På satellitafdelingen under EUC Nordvestsjælland startede i efteråret 2018 et hold på 16 elever inden for hovedområdet Teknologi, byggeri og transport. Satellitafdelingen lå på daværende tidspunkt på en produktionsvirksomhed i Asnæs sammen med den lokale produktionsskole og kommunens ungeenhed. Satellitafdelingen er senere flyttet til en af skolens afdelinger i Fårevejle.

Ud af de 16 elever, som påbegyndte GF1 på satellitafdelingen, overgik 14 elever til GF2. 7 ud af de 14 elever, der gennemførte GF1 på satellitafdelingen, ønskede at uddanne sig til tømrere. EUC Nordvestsjælland valgte at give de syv elever mulighed for at gennemføre GF2 på tømreruddannelsen på satellitafdelingen i Asnæs.

Skolen vurderede, at syv elever var for få elever til at starte et GF2-hold op, og valgte derfor at åbne holdet op, så elever fra skolens øvrige afdelinger og elever fra andre erhvervsskoler samt elever, som startede direkte på GF2 (voksenelever 25+ år), havde mulighed for at tage GF2 til tømreruddannelsen på satellitafdelingen. Ni elever, ud over satelliteleverne, takkede ja til at tage GF2 i Asnæs, og skolen fik på den måde samlet elever nok til at oprette et GF2-hold til tømreruddannelsen med i alt 16 elever på satellitafdelingen.

Ud af de 14 satellitlever, som overgik til GF2, valgte de syv øvrige elever en række forskellige uddannelser og fortsatte på GF2 på en af skolens andre afdelinger. To elever startede på uddannelsen til elektriker, én elev startede på uddannelsen til glarmester, to elever startede på uddannelsen til murer, én elev startede på uddannelsen til personvognsmekaniker, mens én elev startede på uddannelsen til struktør.

3.4 Overgang til GF2 for elevholdet 2019 på satellitafdelingen

I efteråret 2019 startede et hold på 13 elever inden for hovedområdet Teknologi, byggeri og transport. Satellitafdelingen var på dette tidspunkt flyttet til en af skolens egne afdelinger i Fårevejle, hvor skolen også udbyder 10. klasse og en række tekniske erhvervsuddannelser. FGU (Forberedende grunduddannelse) udbydes også på adressen.

Ud af de 13 elever, som påbegyndte GF1 på satellitafdelingen, overgik ti elever til GF2 umiddelbart efter afslutningen af GF1. Ud af de ti elever, der gennemførte GF1 på satellitafdelingen, ønskede fire elever at uddanne sig til tømrere. EUC Nordvestsjælland valgte på samme måde som for elevholdet, der startede i efteråret 2018, foreløbigt at give de fire elever mulighed for at fortsætte på GF2 på satellitafdelingen i Fårevejle.

Skolen åbnede på samme måde som i 2018 holdet op, så elever, der ikke havde taget GF1 på satellitafdelingen, kunne tage GF2 til tømreruddannelsen på afdelingen. De fire elever, der påbegyndte GF2 i Fårevejle, startede med det forbehold, at de muligvis skulle overflyttes til skolen i Holbæk, hvis der ikke kom flere elevtilmeldinger. Skolen valgte at vente tre uger for at se, om der kom elevtilmeldinger nok til at fortsætte et GF2-hold på satellitafdelingen, men på grund af for få elevtilmeldinger blev de fire elever overflyttet til skolen i Holbæk.

Ud af de øvrige seks elever, som overgik til GF2, valgte fire elever en række forskellige uddannelser på en af skolens øvrige afdelinger, mens de resterende to elever ikke valgte en uddannelse på skolen. Ud af de fire elever, som er fortsat på GF2, startede eleverne hver især på uddannelserne til hhv. bygningsmaler, elektriker, murer og tagdækker.

3.5 Elevernes begrundelser for at til- og fravælge GF1 på en satellitafdeling

Da få elever har valgt at være en del af forsøgsordningen, er det særligt centralt at belyse elevernes begrundelser for at til- og fravælge at starte på GF1 på en satellitafdeling.

3.5.1 Elevernes begrundelser for at vælge GF1 på en satellitafdeling

På tværs af elevinterviewene og de begrundelser, som UU-vejlederne og de forsøgsansvarlige har fået fra de unge, fremgår tre forskellige hovedbegrundelser for, hvorfor eleverne har valgt at tage GF1 på en satellitafdeling tættere på deres bopæl end den nærmeste erhvervsskole:

1. Kortere transporttid til uddannelsen
2. Et ønske om at blive en del af et mindre, socialt og fagligt miljø
3. Et ønske om at beholde tilknytningen til lokalmiljøet.

Kortere transporttid til uddannelsen

De interviewede elever peger på, at en af hovedårsagerne til, at de har valgt at tage GF1 på en satellitafdeling, har været den kortere transporttid til uddannelsen fra deres bopæl. Nogle af de interviewede elever lægger i den forbindelse vægt på, at de får mere tid til at være sammen med venner i deres fritid, når de ikke skal bruge tiden på transport. For nogle af eleverne betyder det at have mere fritid også noget for at kunne bibeholde et fritidsjob og dyrke fritidsaktiviteter i deres lokalområde.

Et ønske om at blive en del af et mindre, socialt og fagligt miljø

For nogle unge er det attraktivt, at de på en satellitafdeling kan blive en del af et mindre og mere afskærmet socialt og fagligt miljø med færre elever og lærere, end det er tilfældet på en større skole. Flere af de interviewede satellitelever forklarer, at de har fundet det attraktivt at blive en del af et mindre miljø, fordi det blandt andet har givet dem mulighed for at lære de andre elever bedre at kende.

Samtidig peger flere af de interviewede UU-vejledere og forsøgsansvarlige på, at det for nogle unge er en udfordring at skulle starte på en stor skole, hvor de skal forholde sig til mange nye mennesker, og at for disse unge er en satellitafdeling en mulighed for at starte på en erhvervsuddannelse i et mindre og mere afskærmet miljø. Vejlederne understreger, at overgangen til GF2 på en erhvervsskole formodentlig vil være mindre overvældende for eleverne, når de efter et halvt år på en satellitafdeling er blevet mere modne.

Et ønske om at beholde tilknytningen til lokalmiljøet

For nogle unge betyder valget om at starte på en satellitafdeling, at de kan beholde tilknytningen til deres nærmiljø, når de starter på en ungdomsuddannelse. Valget om at gå på en satellitafdeling knytter sig for disse unge til muligheden for at kunne blive boende, hvor de kommer fra, og evt. også at blive boende hjemme.

Flere af de interviewede satellitelever har fået kendskab til ordningen gennem venner og bekendte, som tidligere har gået på satellitafdelingen, og begrundes deres valg om at tage GF1 på afdelingen med, at de gerne har villet fortsætte på en uddannelse med deres kammerater fra grundskolen.

3.5.2 Elevernes begrundelser for at fravælge GF1 på en satellitafdeling

På tværs af elevinterviewene og de begrundelser, som UU-vejlederne og de forsøgsansvarlige har fået fra de unge, fremgår fire forskellige hovedbegrundelser for, hvorfor nogle unge har fravalgt at tage GF1 på en satellitafdeling tættere på deres bopæl end den nærmeste erhvervsskole:

1. En forventning om, at en satellitafdeling ikke kan tilbyde et attraktivt ungdomsuddannelsesmiljø
2. Ønsket om et miljøskifte vægter højere end kortere transporttid
3. Flere vil gerne undgå et afdelingsskifte fra GF1 til GF2
4. Faciliteterne på satellitafdelingen har enten ikke været attraktive eller klar til brug.

En forventning om, at en satellitafdeling ikke kan tilbyde et attraktivt ungdomsuddannelsesmiljø

Et perspektiv blandt de interviewede elever er, at de har fravalgt en satellitafdeling, fordi de vurderer, at de ikke kan få den type ungdomsmiljø, som de gerne vil være en del af. Nogle af de interviewede elever forklarer, at de har fravalgt en satellitafdeling og i stedet søgt ind på en stor erhvervsskole, fordi de gerne vil være en del af et uddannelsesmiljø med mange andre jævnaldrende og sociale arrangementer, fx fester.

De interviewede UU-vejledere forklarer, at de ligeledes har hørt fra flere af de unge, at de tiltrækkes af at komme ind på en stor skole, gerne med flere forskellige uddannelser, som tilbyder et ungdomsmiljø med mange elever, sociale arrangementer og fællesskaber, fx elevråd og festudvalg.

Ifølge flere af de interviewede UU-vejledere har satellitafdelinger, der er placeret på mindre afdelinger, for nogle unge svært ved at konkurrere med store uddannelsesinstitutioner, fordi disse unge tiltrækkes af, at de på en stor skole er garanteret det de betragter som et attraktivt ungdomsmiljø.

Det er ifølge UU-vejlederne ikke kun disse unge selv, der er optagede af at komme ind på en skole med mange elever og et attraktivt socialt miljø. Deres forældre er ligeledes optagede af, at deres unge bliver en del af et uddannelsesmiljø, hvor de får mulighed for at danne sociale relationer på kryds og tværs, og der foregår forskellige arrangementer ud over undervisningen.

Ønsket om et miljøskifte vægter højere end kort transporttid

For flere af de interviewede elever har det været et aktivt tilvalg at søge væk fra deres lokalmiljø, når de har skullet starte på en ungdomsuddannelse, på trods af at de vil få en længere transporttid til uddannelsen. De har ønsket et miljøskifte og at starte på en frisk med nye bekendtskaber og nye omgivelser. For nogle af de interviewede elever gælder det, at de har søgt væk fra deres lokalmiljø for at få afstand til gamle bekendtskaber og klassekammerater, fx pga. mobning.

De interviewede UU-vejlederne og forsøgsansvarlige ser ligeledes en tendens til, at mange unge, der kommer fra mindre byer, søger mod større byer, når de skal starte på en ungdomsuddannelse. De forklarer, at mange unge fra mindre byer er vokset op med bevidstheden om, at de skal til en større by, når de skal videre på en ungdomsuddannelse. Det betyder, at de ikke nødvendigvis opfatter det som problematisk med en lang transporttid, når de starter på en ungdomsuddannelse – særligt ikke, hvis der er gode transportmuligheder til uddannelserne.

I forlængelse heraf forklarer de interviewede elever, at de ikke betragter transporttiden fra deres bopæl til den nærmeste erhvervsskole som problematisk, fordi der er en god infrastruktur med direkte bus- og toglinjer samt mange bus- og togafgange. Samtidig er den længere transporttid noget, eleverne accepterer for at få det miljøskifte, de ønsker.

Flere vil gerne undgå et afdelingsskifte fra GF1 til GF2

Erfaringerne fra forsøgene viser, at én af faktorerne, der fik nogle unge til at fravælge at starte deres erhvervsuddannelse på en satellitafdeling, er ønsket om at undgå at skulle skifte uddannelsessted efter afslutning af GF1 på en satellitafdeling. Ifølge flere af de interviewede satellitlever har det været en ulempe, at de kun har kunnet gå på afdelingen i de 20 uger, som GF1 varer, fordi det for nogle af dem har krævet et afdelingsskifte til GF2.

Ifølge flere af de interviewede UU-vejledere har de ligeledes hørt fra nogle af de unge, at de har haft svært ved at se meningen med at starte deres erhvervsuddannelse på en satellitafdeling, når de alligevel har skullet skifte til en anden afdeling efter 20 uger.

Faciliteterne på satellitafdelingen har enten ikke været attraktive eller klar til brug

Erfaringerne fra forsøgene har vist, at nogle af de interviewede elever har fravalgt en satellitafdeling, fordi de ikke har fundet faciliteterne på afdelingen attraktive. Samtidig peger UU-vejlederne på, at det har været vanskeligt at vejlede om ordningen i tilfælde, hvor faciliteterne på satellitafdelingerne ikke har været klar til brug.

Nogle af de deltagende skoler er kommet sent i gang med at etablere de nødvendige undervisningsfaciliteter på deres satellitafdelinger, fx værkstedsfaciliteter. Nogle skoler har samtidig valgt at vente med at planlægge og beskrive undervisningen på afdelingen og ansætte en lærer, til de har fået elevtilmeldinger nok til at oprette et hold. Ifølge flere af de interviewede UU-vejledere har de

ikke følt sig klædt på til at kunne formidle viden om ordningen, når lokaler og faciliteter ikke har været færdige, og undervisningen samtidig ikke har været beskrevet og planlagt.

Nogle af de interviewede UU-vejlederne forklarer, at unge, de modtager i deres vejledning, har efterspurgt at besøge satellitafdelingerne for at få et indtryk af, hvad de sagde ja til, men at der ikke har været noget at vise dem, fordi lokalerne ikke stod klar. Ifølge UU-vejlederne spiller forældrene en vigtig rolle i de unges uddannelsesvalg, og de råder ikke deres unge til at vælge et uddannelses-tilbud, som er uklart og ubeskrevet.

Brobygning for elever i udskolingen og introkurser for 8. klasser fremhæves af flere af UU-vejlederne som en god mulighed for at give potentielle elever indblik i, hvad det vil sige at gå på en satellitafdeling, fordi de kan få et konkret indblik i hverdagen på afdelingen. Men det er ifølge UU-vejlederne en forudsætning for, at brobygningselever vælger en satellitafdeling, at afdelingen fremstår færdig og klar, og at der er en dygtig lærer.

Der er blandt de interviewede elever eksempler på, at de har været i brobygning på en af satellitafdelingerne og fravalgt den, fordi faciliteterne ikke levede op til deres forventninger. Ifølge nogle af de interviewede UU-vejledere har faciliteter og undervisere på nogle af skolernes satellitafdelinger ikke været gode nok til, at skolerne har kunnet forvente at kunne tiltrække elever til afdelingen.

3.5.3 Manglende elevaktivitet skyldes desuden et for tyndt elevgrundlag i nogle af satellitområderne

På trods af at de deltagende skoler har iværksat en række indsatser for at markedsføre forsøgsordningen, peger erfaringerne fra forsøgene på, at elevgrundlaget i nogle af satellitområderne har været for tyndt til at fylde elevhold op på satellitafdelingerne.

Elevopgørelsen viser, at to af de deltagende skoler ikke har været i stand til at tiltrække tilstrækkeligt med elever til deres satellitafdelinger til at kunne oprette hold, bl.a. fordi nogle af områderne, hvor satellitafdelingerne er placeret, er for tyndt befolkede til, at elevgrundlaget har været til stede. Manglen på elevaktivitet skyldes altså ikke kun elevernes fravalg af en satellitafdeling, men også at antallet af unge i målgruppen for en ungdomsuddannelse har været for lavt i forhold til udbuddet af uddannelser i området.

Hvis der skulle opnås tilstrækkeligt med elevtilmeldinger til at oprette GF1-hold, ville det ifølge de interviewede UU-vejledere for nogle af satellitafdelingerne kræve, at alle elever, der afslutter 9. klasse i området, skulle vælge satellitafdelingen. Det hænger ifølge vejlederne sammen med, at der i nogle af områderne er få grundskoler med få klasser. Det har skabt vanskelige betingelser for nogle af satellitafdelingerne, at der i områderne omkring afdelingerne har været relativt få elever, som er i målgruppen for en ungdomsuddannelse.

Erfaringerne fra forsøgene viser, at det er vigtigt med en grundig analyse af omfanget af elever, der afslutter grundskolen og er potentielle elever i målgruppen for en satellitafdeling i det pågældende område, hvor en satellitafdeling placeres, samt at det er vigtigt med en analyse af, om der er et reelt behov blandt de unge. Flere af de interviewede UU-vejledere peger på, at skolerne forud for etableringen af en satellitafdeling er nødt til at undersøge, om der findes unge i området, som er i målgruppen for at tage GF1.

I nogle geografiske områder er der ifølge UU-vejlederne tradition for, at unge springer GF1 over og starter direkte på GF2. Det er unge, der starter med at gå som arbejdsdrenge i en virksomhed og derefter indgår en uddannelsesaftale med virksomheden. Derfor har behovet for en satellitafdeling, der udbyder GF1, ikke været til stede i de pågældende områder. En af årsagerne til, at det er lykkedes EUC Nordvestsjælland at tiltrække tilstrækkeligt med elever til at kunne oprette hold på

deres satellitafdeling (både i Asnæs og Fårevejle), er, at elevgrundlaget i Odsherred-området har været til stede.

4 Indsatser for at rekruttere elever til ordningen

Evalueringen viser, at forsøgsskolerne alle har haft et samarbejde med UU om at tiltrække elever til satellitafdelingerne. Det varierer fra skole til skole, hvor tæt og systematisk samarbejdet har været. Erfaringerne fra forsøgene viser, at det er afgørende, at erhvervsskolerne og UU er i løbende dialog om status på ordningen for at sikre, at UU har de bedste betingelser for at planlægge vejledningsaktiviteter i forbindelse med satellitafdelingerne, og for at der ikke sker misforståelser om ordningens status.

Forsøgsskolerne har alle haft en bred markedsføringsindsats for at sikre, at potentielle elever og deres forældre har fået kendskab til muligheden for at tage GF1 på en satellitafdeling tæt på deres bopæl. Skolerne har blandt andet gjort opmærksom på ordningen via forskellige elektroniske platforme, fx hjemmesider og sociale medier, samt via trykte medier, fx flyers og lokalaviser.

Erfaringerne fra forsøgene viser indtil videre, at de skoler, det er lykkedes at tiltrække elever til deres satellitafdeling, er skoler, som har afsat ressourcer til at gøre opmærksom på ordningen i det konkrete møde med de unge. Fx har nogle af skolerne brugt ressourcer på, at skolens egne vejledere har informeret om ordningen i grundskolerne i området, hvor skolens satellitafdeling ligger.

På EUC Nordvestsjælland har skolen haft succes med at rekruttere elever til ordningen via indslusningssamtaler, hvor nye GF1-elever har mødt satellitafdelingens faglærer, som har kunnet give et indblik i det faglige og sociale miljø på afdelingen.

4.1 Skolernes samarbejde med UU om ordningen

UU har med deres adgang til eleverne i grundskolen spillet en central rolle i arbejdet med at udbrede kendskabet til satellitafdelingerne blandt de unge i de kommuner, hvor satellitafdelingerne er placeret. I de geografiske områder, hvor satellitafdelingerne ligger, har UU både vejledt om muligheden for at tage GF1 på satellitafdelingerne i den individuelle og kollektive vejledning. UU har desuden stået for tilrettelæggelse af brobygningsforløb for udskolings elever og introkurser for 8. klasser på flere af satellitafdelingerne samt for en række øvrige informationsindsatser om ordningen i grundskolerne.

4.1.1 UU er blevet orienteret om forsøgsordningen af forsøgsskolerne

De forsøgsansvarlige på de deltagende skoler har alle orienteret lederne af UU om ordningen i de pågældende områder, hvor satellitafdelingerne ligger. Lederne har videreformidlet viden om ordningen til vejlederne i de respektive UU-enheder med henblik på at lade den indgå i deres vejledning af de unge.

Ifølge de forsøgsansvarlige på EUC Nordvestsjælland har det været afgørende at engagere UU i arbejdet med skolens satellitafdeling, da UU er i besiddelse af den vigtigste ressource i forhold til at

tiltrække elever til erhvervsuddannelserne, nemlig adgangen til eleverne i grundskolen. De forsøgsansvarlige har været i tæt dialog med UU om ordningen for at sikre de bedste betingelser for, at vejlederne har kunnet formidle viden om ordningen til unge i deres vejledning.

De forsøgsansvarlige på EUC Nordvestsjælland nævner aktiv involvering af kommunerne i deres område som én af årsagerne til, at det er lykkedes dem at oprette grundforløbshold på deres satellitafdeling. De forklarer desuden, at der i Odsherred-området, hvor satellitafdelingen er placeret, er stor politisk bevågenhed om at få flere unge i uddannelse, hvilket kommunerne spiller en central rolle i at indfri.

På grund af stor politisk bevågenhed, en støtteerklæring fra borgmesteren i skolens ansøgning til forsøgsordningen samt opbakning fra lokalmiljø og lokale virksomheder i forhold til at få flere unge til at tage en uddannelse har de forsøgsansvarlige på EUC Nordvestsjælland oplevet at have en tydelig og vigtig opgave i at oprette en satellitafdeling. De betragter den kommunale opbakning som en af hovedårsagerne til, at det er lykkedes dem at tiltrække elever til afdelingen.

4.1.2 UU-vejlederne har gjort en række særlige indsatser for at udbrede kendskabet til ordningen

Nogle UU-vejledere har iværksat en særlig indsats for at udbrede kendskabet til ordningen blandt unge i områderne, de vejleder i. Ellers har UU-vejlederne vejledt de unge om muligheden for at tage GF1 på en satellitafdeling på lige fod med andre uddannelsesmuligheder. Det vil sige, at de har vejledt om ordningen i tilfælde, hvor de har vurderet, at det har været relevant. Nogle af UU-vejlederne har gjort en særlig indsats for at informere om ordningen til unge, der er bosat i de områder, hvor satellitafdelingerne ligger.

Nogle af UU-vejledere har gjort en særlig informationsindsats i forhold til ordningen i grundskolerne ved at orientere grundskolelærerne om ordningen. Ifølge flere af UU-vejlederne spiller lærerne i grundskolen en central rolle i at udbrede kendskabet til ordningen, da de har den daglige dialog med eleverne og dermed det bedste kendskab til deres elever. Blandt de interviewede elever er der dog ingen, der har fået kendskab til ordningen gennem deres lærere i grundskolen.

Der er eksempler blandt UU-vejlederne på, at de har gjort en ekstra indsats for at udbrede kendskabet til ordningen ved vejledningsarrangementer med unge i målgruppen og deres forældre. Fx ved arrangementet Åben Vejledning, hvor alle kommunens unge fik mulighed for at tale med en vejleder om uddannelsesvalg efter grundskolen. Tilslutningen til arrangementet var desværre begrænset, ifølge vejlederne.

I et af satellitområderne har UU desuden taget initiativ til et informationsmøde med forældre til grundskoleelever for at informere dem om ordningen. Forældrene meldte dog tilbage, at de syntes, informationen blev givet for sent i forhold til tilmeldingsfristen, hvilket betød, at flere fravalgte muligheden.

Ud over de nævnte aktiviteter har UU stået for tilmeldinger til brobygningsaktiviteter for elever i 8., 9. og 10. klasse samt introkurser for elever i 8. klasse på nogle af skolernes satellitafdelinger. Der har indtil videre været brobygningsaktiviteter og introkurser på to af de fire satellitafdelinger.

Årsagen til, at der endnu ikke har været brobygningsaktiviteter og introkurser på alle afdelinger, er ifølge de forsøgsansvarlige og UU-vejlederne, enten at lokaler og faciliteter ikke har været etableret, eller at der ikke har været tilstrækkelig mange tilmeldinger til at afholde brobygningsaktiviteter.

4.1.3 Utilstrækkelig dialog mellem erhvervsskolerne og UU om status på ordningen har medført, at vejledning om ordningen er ophørt

Erfaringerne fra forsøgene viser, at det er afgørende, at erhvervsskolerne og UU er i løbende dialog om status på ordningen for at sikre, at UU har haft tilstrækkelig viden til at planlægge vejledningsaktiviteter i forbindelse med satellitafdelingerne, og for at der ikke sker misforståelser om ordningens status.

Det varierer blandt forsøgsskolerne, hvordan det løbende samarbejde med UU om ordningen er forløbet. På nogle skoler har de forsøgsansvarlige løbende mødtes med UU for at gøre status på forsøget og planlægge diverse vejledningsaktiviteter, mens dialogen med UU på andre skoler har begrænset sig til begyndelsen af forsøgsperioden.

Der er blandt forsøgsskolerne et eksempel på, at UU har efterlyst en løbende og mere systematisk dialog med skolerne om status på ordningen. Det handler dels om, at UU har haft et ønske om at koordinere vejledningsaktiviteter, og dels om, at der blandt forsøgene er eksempler på, at UU har manglet information om ordningens status, hvilket har medført, at vejlederne har videregivet information, som ikke var korrekt.

Der er blandt skolerne eksempler på, at der er opstået misforståelser mellem erhvervsskolen, som satellitafdelingen hører under, og UU, fordi de ikke har været i løbende dialog om ordningen. Fx er UU i ét af områderne, hvor en af skolernes satellitafdelinger ligger, stoppet med at vejlede om ordningen, fordi de har været af den opfattelse, at forsøgsordningen var stoppet pga. få elevtilmeldinger, mens de forsøgsansvarlige på skolen har været af den opfattelse, at ordningen kørte videre. Eksemplet vidner om, at det er afgørende for UU's bidrag til rekruttering af unge til ordningen, at der er en løbende dialog mellem UU og de forsøgsansvarlige i forhold til at få afstemt forsøgets status.

4.2 Skolernes indsatser for at markedsføre ordningen

For de deltagende skoler er det en central opgave at udbrede kendskabet til forsøgsordningen, så potentielle elever får kendskab til muligheden for at tage GF1 på deres satellitafdelinger. Det er kun lykkedes én af de deltagende skoler at tiltrække elever nok til at oprette hold på deres satellitafdeling, mens de øvrige skoler har fået et så begrænset antal elevtilmeldinger til deres satellitafdelinger, at det ikke har været tilstrækkeligt til at oprette hold.

Det er et udbredt perspektiv blandt de forsøgsansvarlige på skolerne, at det tager lang tid at udbrede kendskabet til et nyt uddannelsesudbud. Skolernes foreløbige erfaringer med at markedsføre satellitafdelingerne viser, at det tager lang tid at udbrede kendskabet til ordningen via mere gængse markedsføringstiltag som fx reklamer og opslag på sociale medier, mens kendskabet til ordningen hurtigere spredes gennem det personlige møde mellem potentielle elever og personer, der kender til ordningen og kan fortælle om den, fx en vejleder.

Evalueringen indikerer, at det er lykkedes skolerne at tiltrække elever til satellitafdelingerne gennem et personligt møde mellem én, der har kunnet fortælle om afdelingen, fx en vejleder eller lærer, og unge i målgruppen for GF1. Det personlige møde med én, der kender til afdelingen, ser derfor ud til at have stor betydning for, om man som ung vælger at tage GF1 på en satellitafdeling, som på trods af kortere afstand også har et andet undervisningsmiljø end en almindelig stor erhvervsskole.

4.2.1 Indslusningssamtaler efter tilmelding til GF1 har været med til at flytte elever fra hovedskolen til satellitafdelingen

Evalueringen viser, at ét af de tiltag, som har virket for at tiltrække elever til satellitafdelingerne, har været indslusningssamtaler. Det vil sige samtaler med elever, inden de starter på GF1. EUC Nordvestsjælland er den eneste af de deltagende skoler, der har brugt indslusningssamtaler til at rekruttere elever til ordningen. Ifølge både de forsøgsansvarlige og de interviewede elever har samtalerne været årsag til, at flere af de elever, som boede i området omkring satellitafdelingen, og som oprindeligt havde tilmeldt sig GF1 på hovedskolen i Holbæk, i stedet valgte at starte på GF1 i deres lokalområde på satellitafdelingen.

På EUC Nordvestsjælland inviteres alle nye GF1-elever til en indslusningssamtale, inden de starter på skolen. Til samtalen deltager en lærer samt eleven og elevens forældre. Samtalen er en introduktion til skolen og undervisningen, men har også til formål at afklare, om eleven har behov for nogle særlige indsatser, fx ekstra faglig støtte.

Da der ikke var nok elever, der havde tilmeldt sig EUC Nordvestsjællands satellitafdeling, til at der kunne oprettes et hold, valgte skolen at bruge indslusningssamtalerne med nye GF1-elever på hovedskolen som en måde at rekruttere elever til satellitafdelingen på. Til indslusningssamtalerne blev elever, som var bosat i områderne omkring Asnæs og Fårevejle, tilbudt at tage grundforløbet i deres lokalområde frem for på hovedskolen i Holbæk.

Indslusningssamtalerne blev med få undtagelser afholdt af den faglærer, som underviser på satellitafdelingen. Flere af eleverne valgte efter samtalen at starte på satellitafdelingen frem for på hovedskolen, mens nogle af eleverne holdt fast i at starte på hovedskolen i Holbæk, fordi de kendte nogle, der gik der.

Læreren kunne til samtalerne fortælle om undervisningen og dagligdagen på afdelingen og give eleverne nogle konkrete billeder på, hvad det ville sige at tage GF1 på afdelingen. Ifølge de forsøgsansvarlige har det personlige møde med læreren på satellitafdelingen og muligheden for at få nogle konkrete beskrivelser af det faglige og sociale miljø på afdelingen haft afgørende betydning for, at flere af de elever, der oprindeligt havde søgt om at gå på hovedskolen, i stedet valgte at starte på satellitafdelingen.

4.2.2 Skolerne har gjort en bred indsats for at markedsføre ordningen på forskellige platforme

Skolerne har alle haft et stort fokus på at markedsføre ordningen på forskellige elektroniske platforme og i trykte medier. Indtil videre viser erfaringerne fra forsøgene, at markedsføring af satellitafdelingerne gennem forskellig elektroniske platforme og trykte medier ikke ser ud til at have haft direkte betydning for at tiltrække elever til satellitafdelingerne, da ingen af de interviewede elever peger på, at de kender ordningen fra disse kanaler.

Skolerne har alle haft ordningen på deres hjemmesider som en del af den øvrige information om skolens uddannelser. Skolerne har desuden hver især udarbejdet skriftligt materiale om ordningen i form af flyers eller brochurer, som blandt andet er blevet uddelt i forbindelse med vejledningsaktiviteter og ved åbent hus-arrangementer. Én af forsøgsskolerne har uddelt en flyer om ordningen til samtlige husstande i kommunen, hvor satellitafdelingen ligger. Nogle af skolerne har informeret om ordningen via ForældreIntra, ElevIntra og forældrenes e-Boks.

Markedsføring af ordningen er desuden foregået via sociale medier (primært Facebook), biografspots, reklamer på cykelsattelbetræk, busreklamer og via lokale medier, herunder lokalradio og

lokalaviser. På en af de deltagende skoler er satellitafdelingens lokaler desuden blevet brugt til at afholde Skills-stafetten for at skabe opmærksomhed om afdelingen.

4.2.3 Erhvervsskolernes vejledere har informeret udskolingselever om ordningen

Udover at markedsføre ordningen via forskellige platforme har skolerne også arbejdet med at informere om ordningen i mødet med potentielle elever og deres forældre. Det er både foregået til informationsarrangementer på erhvervsskolerne og på satellitafdelingerne samt i grundskoler og 10. klasser.

På nogle af de deltagende skoler har skolens vejledere holdt oplæg om ordningen til informationsarrangementer, fx til åbent hus-arrangementer både på deres egen skole og på de eksisterende uddannelsesinstitutioner, hvor satellitafdelingerne er placeret.

På nogle af skolerne har vejlederne desuden gjort en indsats for at udbrede kendskabet til ordningen i grundskolerne. Vejlederne har på en af de deltagende skoler blandt andet holdt oplæg om ordningen for udskolingseleverne på samtlige folkeskoler i det område, hvor satellitafdelingen er placeret.

Der er herudover eksempler på, at skolens vejledere har informeret om ordningen til uddannelses-aftener på grundskolerne i området, hvor satellitafdelingen ligger, og været til stede på uddannelsesmesser for grundskolens udskolingsklasser. En af de interviewede elever peger på, at det var et oplæg i 10. klasse af en vejleder fra den erhvervsskole, som udbyder grundforløbet på en satellitafdeling, som gjorde eleven opmærksom på muligheden.

5 Satellitafdelingens faglige og sociale miljø

Evalueringen viser, at de forsøgsansvarlige og læreren på satellitafdelingen under EUC Nordvestsjælland har arbejdet med at skabe et pædagogisk bæredygtigt socialt og fagligt miljø for satelliteleverne ved fx at samlæse grundfagsundervisningen og arrangere fælles sociale aktiviteter med eleverne fra de andre uddannelser på samme adresse.

Både læreren og satelliteleverne vurderer, at det har været en fordel at være færre elever på holdet end på en større skole, fordi det har givet mulighed for en fagligt fokuseret undervisning. Læreren vurderer samtidig, at han har haft mulighed for at engagere sig i den enkelte elev og tilpasse undervisningen til den enkeltes niveau og behov.

Undervisningen på GF1 skal introducere eleverne bredt til fagene inden for det hovedområde, de har valgt. Værkstedsfaciliteterne på afdelingen har, ifølge både læreren og eleverne, været mangelfulde i forhold til at kunne give eleverne en bred introduktion til fagene. Det har læreren løst ved at lade en del af undervisningen foregå på skolens øvrige værksteder på andre adresser.

Erfaringerne fra forsøget viser, at der er opstået et stærkt fællesskab blandt satelliteleverne, men at fællesskabet med de øvrige elever på afdelingen har begrænset sig til småsnakke i værkstedet, i pauserne og i den fælles undervisning, på trods af at skolen har iværksat en række initiativer for at sikre et socialt ungdomsmiljø blandt alle elever på afdelingen.

Kapitlet omhandler hovedsageligt satellitafdelingen under EUC Nordvestsjælland, da det er den eneste af skolerne, der indtil videre har haft elevaktivitet i forsøgsperioden.

5.1 Den fysiske placering af satellitafdelingerne

De tre skoler, der har deltaget i forsøgsordningen, har valgt forskellige modeller for placeringen af deres satellitafdelinger. Skolernes satellitafdelinger har enten været placeret på en anden uddannelsesinstitution, på skolernes egne afdelinger eller på en virksomhed.

To af skolerne har undervejs i forsøgsperioden valgt at flytte deres satellitafdelinger fra én adresse til en anden. Det skyldes, at samarbejdet ophørte mellem den ene af skolerne og den uddannelsesinstitution, som satellitafdelingen skulle have ligget på. For den anden skole skyldtes flytningen, at den produktionsskole, som lå ved siden af satellitafdelingen, gik konkurs og måtte lukke. De forsøgsansvarlige valgte at flytte satellitafdelingen, fordi de ville sikre, at der kunne skabes et ungdomsmiljø med unge fra andre uddannelser.

I tabel 2.2 ses en oversigt over de forskellige modeller, som skolerne har valgt for placeringen af deres satellitafdelinger.

TABEL 5.1

Den fysiske placering af satellitafdelingerne

Godkendte skoler	Placering	Fysisk placering	Etablering
EUC Nordvestsjælland	Asnæs	Lokal virksomhed (2018)	Skolen har indrettet værksteds- og undervisningsfaciliteter
	Fårevejle	Skolens egen afdeling (2019)	Undervisnings- og værkstedsfaciliteter var tilgængelige
Rybners	Varde	Anden uddannelsesinstitution	Undervisningsfaciliteter var tilgængelige, mens skolen har etableret et køkken til undervisningsbrug
EUC Nordvest	Fjerritslev	Anden uddannelsesinstitution (2018)	Undervisningsfaciliteter var tilgængelige
		Anden uddannelsesinstitution (2019)	Skolen har etableret undervisningsfaciliteter
EUC Nordvest	Thyborøn	Skolens egen afdeling	Undervisnings- og værkstedsfaciliteter var tilgængelige.

Kilde: Skolernes selvevalueringer.

EUC Nordvestsjælland

– satellitafdeling i Asnæs og Fårevejle

Satellitafdelingen under EUC Nordvestsjælland var i begyndelsen af forsøgsperioden (indtil efteråret 2019) placeret i Asnæs på en virksomhed, som producerede savklinger. Virksomheden lå på samme adresse som den lokale produktionsskole og kommunens ungeenhed.

Skolen valgte senere at flytte satellitafdelingen til en af skolens egne afdelinger i Fårevejle. Flytningen skyldtes, at produktionsskolen i Asnæs gik konkurs og måtte lukke. De forsøgsansvarlige vurderede, at det socialt ville blive for kedeligt for eleverne at gå på satellitafdelingen og for svært at etablere et ungdomsmiljø, når produktionsskoleeleverne ikke længere var der, og de valgte derfor at flytte satellitafdelingen.

Skolen udbød i forvejen 10. klasse samt en række tekniske erhvervsuddannelser på adressen i Fårevejle, og der var både undervisnings- og værkstedsfaciliteter tilgængelige. Satellitafdelingen under EUC Nordvestsjælland har haft elevaktivitet på begge adresser i forsøgsperioden.

Rybners

– satellitafdeling i Varde

Satellitafdelingen i Varde under Rybners er placeret på en anden uddannelsesinstitution, nemlig Campus Varde, hvor der udbydes en lang række uddannelser, herunder 10. klasse, STX, HF, HHX, EUD Merkantil/Teknisk og EUX.

Der var teorilokaler tilgængelige til undervisningsbrug, men ingen værkstedsfaciliteter, og skolen valgte derfor at etablere et køkken til eleverne inden for hovedområdet Fødevarer, jordbrug og oplevelser.

Skolen har ikke haft nogen elevaktivitet på satellitafdelingen.

EUC Nordvest

– satellitafdelinger i Fjerritslev og Thyborøn

Satellitafdelingen i Fjerritslev under EUC Nordvest skulle oprindeligt have været placeret på en anden uddannelsesinstitution, nemlig Fjerritslev Gymnasium, men blev efterfølgende flyttet til en nedlagt kontorbygning centralt placeret i byen. Flytningen skyldtes, at samarbejdet mellem EUC Nordvest og Fjerritslev Gymnasium ophørte.

EUC Nordvest valgte i stedet at etablere satellitafdelingen i tidligere kontorlokaler midt i byen og indgik et samarbejde med en anden uddannelsesinstitution om at udbyde GF1 for at sikre en vis elevvolumen, der kunne understøtte et bæredygtigt fagligt og socialt miljø.

Flytningen af afdelingen og etableringen af undervisningsfaciliteter på den nye adresse har medført, at skolens satellitafdeling i Fjerritslev først stod klar til undervisningsbrug i efteråret 2019. Skolen har planer om at lave brobygningsaktiviteter for at tiltrække elever.

Satellitafdelingen i Thyborøn under EUC Nordvest er placeret på en af skolens egne afdelinger nemlig Fiskeriskolen i Thyborøn, som udbyder uddannelserne til erhvervsfisker, fiskehandler og havbruger. Der er både undervisnings- og værkstedsfaciliteter tilgængelige på afdelingen.

Der har endnu ikke været elevaktivitet på satellitafdelingerne i Fjerritslev og Thyborøn.

5.2 Det faglige miljø på satellitafdelingen

På satellitafdelingen under EUC Nordvestsjælland har de forsøgsansvarlige og læreren arbejdet med at sikre et bæredygtigt fagligt miljø ved fx at samlæse noget af grundfagsundervisningen med eleverne på de andre uddannelser på samme adresse og ved at sikre, at satelliteleverne får den samme undervisning som skolens øvrige GF1-elever. Det har læreren blandt andet gjort ved at følge den samme plan for GF1, som gælder for resten af skolen.

5.2.1 Undervisningen på satellitafdelingen svarer til undervisningen på skolens øvrige GF1-hold

På EUC Nordvestsjælland har den samme faglærer været fast tilknyttet skolens satellitafdeling både i Asnæs (2018) og i Fårevejle (2019). Læreren har fungeret som kontaktlærer for eleverne og varetaget undervisningen i erhvervsfagene.

Grundfagsundervisningen blev i Asnæs varetaget af to grundfagslærere, som kom fra hovedskolen i Holbæk, mens undervisningen i Fårevejle er blevet varetaget af grundfagslærere fra de øvrige uddannelser på afdelingen. Da afdelingen lå i Asnæs, havde skolen en intention om at lave samlæsning af grundfagene med en anden af skolernes afdelinger. I praksis er eleverne dog blevet undervist adskilt. Læreren fortæller, at grundfagslæreren selv valgte at gennemføre undervisningen opdelt, og kender ikke årsagen til dette. I Fårevejle har der været lavet samlæsning af grundfagene med elever fra andre uddannelser på afdelingen.

De forsøgsansvarlige forklarer, at skolen har lagt stor vægt på, at alle GF1-elever får den samme undervisning. Derfor har skolen udarbejdet en plan for GF1, som alle lærere, der underviser på GF1, tager udgangspunkt i. I planen er det blandt andet beskrevet, hvilke krav der er til kontaktlæreren, indhold og krav i grundfagene, hvilke introarrangementer eleverne skal deltage i, skolens ordensregler m.m. Ifølge de forsøgsansvarlige er planen med til at sikre en ensartethed på GF1, som medfører, at alle eleverne kommer igennem det samme, hvad enten de tager GF1 på hovedskolen i Holbæk, på satellitafdelingen eller på en af skolens øvrige afdelinger.

5.2.2 Læreren på satellitafdelingen har savnet kollegial sparring

På EUC Nordvestsjælland har ledelsen lagt vægt på at rekruttere en lærer til satellitafdelingen, som har undervisningserfaring, kender organisationen og har stærke faglige og pædagogiske kompetencer. Samtidig har ledelsen lagt vægt på, at læreren skal være i stand til at arbejde selvstændigt, fordi der er en fysisk distance til kollegaer og ledelsen på hovedskolen. Derfor er der ikke mulighed for at få daglig sparring fra kollegaer ud over fra dem, der underviser på de øvrige uddannelser på afdelingen, hvor satellitafdelingen ligger. Ledelsen har derfor valgt at rekruttere en lærer fra hovedskolen i Holbæk, som har flere års undervisningserfaring.

Læreren på satellitafdelingen under EUC Nordvestsjælland giver udtryk for, at han til tider har manglet faglig sparring fra kollegaer, der underviser i fagene inde for samme hovedområde som ham selv. Det skyldes, at undervisningen på GF1 er en bred introduktion til fagene inden for det hovedområde, som læreren underviser i. Læreren er uddannet tømrer og for at kunne undervise eleverne i de øvrige fag inden for hovedområdet, fx smed, elektriker og murer, har læreren savnet sparring fra kollegaer med disse fagligheder.

Læreren har ikke haft mulighed for at stikke hovedet ind i værkstedet hos en kollega og spørge vedkommende til råds på samme måde, som han ville have haft på hovedskolen. Det har betydet, at han har måttet opsøge viden på andre måder for at kunne introducere eleverne bredt til fagene. Han har fx benyttet videoer på nettet til at lære sig teknikker og arbejdsmetoder inden for de fag, han ikke kendte så meget til i forvejen.

Læreren fremhæver, at han i højere grad savnede kollegaer, da satellitafdelingen lå i Asnæs, end han gør på afdelingen i Fårevejle, idet der i Fårevejle er kollegaer, som også underviser på afdelingen, blandt andet lærere fra 10. klasse og GF1 inden for andre hovedområder. På trods af at han har flere kollegaer i Fårevejle, har de haft en anden faglighed end ham selv, og han har derfor stadig til tider savnet faglig sparring i forhold til undervisningen, fx i et team.

Læreren har flere års erfaring med at undervise på hovedforløbet til tømreruddannelsen, men har ikke tidligere undervist på GF1 og har derfor brugt en del tid på at planlægge undervisningen på satellitafdelingen. Han forklarer, at han i processen med at planlægge undervisningen har savnet sparring fra kollegaer med undervisningserfaring fra GF1, men at det ikke har ligget i kulturen blandt hans kollegaer på hovedskolen at udveksle viden og erfaringer fra deres undervisning.

På trods af dette vurderer læreren, at der er mange fordele ved at undervise på satellitafdelingen, fx er han kommet tæt på eleverne, fordi der ikke har været så mange elever på holdet. Det har medført, at han bedre har kunnet tilpasse undervisningen til den enkelte elevs behov. Han har samtidig haft stor fleksibilitet i planlægningen af undervisningen og har kunnet sætte sit eget præg på den, hvilket har gjort det sjovt at undervise.

Læreren fremhæver, at han særligt med elevholdet, der startede i 2019 har følt sig klædt på til at varetage undervisningen pga. de erfaringer, han gjorde sig med det første elevhold i Asnæs. Han understreger samtidig, at han har opbakning fra skolens ledelse, og at han kan henvende sig til dem, hvis han har brug for det. I dagligdagen henvender han sig primært til den uddannelsesleder, som sidder på afdelingen, hvor satellitafdelingen er placeret.

5.2.3 Mangelfulde værkstedsfaciliteter har betydet, at noget af undervisningen er forgået på værkstederne på skolens øvrige afdelinger

Undervisningen på GF1 skal give eleverne en bred introduktion til fagene inden for det pågældende hovedområde. Værkstedsfaciliteterne på satellitafdelingen i Fårevejle har, ifølge læreren og de interviewede elever, været mangelfulde, når det kommer til at have de nødvendige maskiner og udstyr til at kunne undervise i alle fagene inden for det hovedområde, som eleverne har valgt. Ifølge læreren har værkstedsfaciliteterne på satellitafdelingen primært egnet sig til at undervise i tømrerfaget. Læreren har derfor flere gange brugt værkstederne på skolens øvrige afdelinger til undervisningen.

Både læreren og eleverne fremhæver, at værkstedet på satellitafdelingen i Fårevejle har været meget småt, hvilket har gjort det vanskeligt at gennemføre større håndværksfaglige projekter. For at få mere plads til arbejdet har læreren rykket en del af undervisningen udendørs, fx har eleverne bygget udendørskøkkener. Ifølge læreren har de sparsomme værkstedsfaciliteter på satellitafdelingen krævet, at han har skullet finde på kreative og håndholdte løsninger i sin undervisning.

De interviewede elever på satellitafdelingen i Fårevejle har efterlyst mere plads i værkstedet, men har omvendt syntes, at det har været spændende at blive undervist på værkstederne på skolens øvrige adresser. Nogle af eleverne forklarer, at de er blevet inspireret af at besøge de andre afdelinger og få et indblik i, hvordan skolens andre elever arbejder. Ifølge eleverne har det været med til at variere undervisningen og sikre dem en bred introduktion til fagområderne inden for det valgte hovedområde, at undervisningen også er foregået på skolens øvrige afdelinger og værksteder.

5.2.4 Små elevhold har givet mulighed for en fagligt fokuseret undervisning

Der har været færre elever på holdene på satellitafdelingen under EUC Nordvestsjælland (henholdsvis 16 og 13 elever), end der er på skolens øvrige GF1-hold. Ifølge læreren har det givet mulighed for at bruge mere tid med den enkelte elev i undervisningen, hvilket har medført en fagligt fokuseret undervisning, hvor eleverne i høj grad har været engagerede i deres arbejdsopgaver.

Læreren vurderer, at flere af eleverne på satellitafdelingen uanset deres faglige forudsætninger er nået længere fagligt i løbet af GF1, end de ville have nået, hvis der var flere elever på holdet. Det

hænger blandt andet sammen med, at han i højere grad har kunnet tilpasse undervisningen til den enkelte elevs niveau og behov, og at eleverne har været gode til at fordybe sig i undervisningen. Ifølge læreren har der været færre distraktioner for eleverne, hvilket har bidraget til et større fagligt fokus, end tilfældet ville have været, hvis eleverne gik på en større skole med flere elever.

De forsøgsansvarlige på skolen vurderer på samme måde som læreren, at den faglige kvalitet af det GF1-tilbud, som skolen har kunnet give eleverne på satellitafdelingen, har tilsvaret kvaliteten på skolens øvrige afdelinger – og at den i nogle tilfælde har været højere. Det vurderer de, på baggrund af at eleverne har arbejdet meget koncentreret med opgaverne, samt at flere af eleverne er blevet hurtigere færdige med opgaverne og på et højt fagligt niveau. Samtidig har flere af eleverne haft et drive ud over det, de er vant til at se blandt flere af skolens GF1-elever.

Flere af de interviewede elever fortæller på samme måde, at de har fået meget ud af undervisningen på afdelingen, fordi de har været få elever på holdet, og læreren derfor har været meget tilgængelig. Samtidig fremhæver eleverne, ligesom læreren, at de ikke så let er blevet distraheret, som de ville være blevet på en større skole. Nogle af de interviewede elever forklarer, at en af ulemperne ved at være færre elever har været, at de ikke så let har kunnet ”gemme sig” i undervisningen, hvis der var noget, de ikke gad eller havde svært ved.

5.2.5 Forskelle i det faglige fokus blandt eleverne på de to elevhold

På trods af at læreren vurderer, at det har været muligt at skabe et fagligt fokuseret undervisningsmiljø på satellitafdelingen, understreger han samtidig, at der har været forskelle på de to elevhold. Det første elevhold var kendetegnet ved at være meget fagligt fokuserede. Eleverne havde stærkere faglige forudsætninger end forventet, hvilket medførte, at de arbejdede hurtigt, og flere kom foran i opgaveløsningen. Det andet elevhold har været kendetegnet ved, at der har været store forskelle i elevernes faglige engagement.

Selvom der har været forskel på det faglige engagement blandt de to elevhold, vurderer læreren, at det faglige niveau blandt eleverne på begge hold har været på højde med skolens øvrige GF1-elever. Det vurderer han blandt andet på baggrund af elevernes arbejdstempo og kvalitet i opgaveløsningen. Læreren mener, at forskellen blandt de to elevhold skyldes tilfældigheder i forhold til elevsammensætningen, og vurderer, at man vil se samme tendens gøre sig gældende på skolens øvrige GF1-hold.

Ifølge læreren er eleverne, på trods af fordelene ved at være et lille hold med få elever, også i høj grad med til at påvirke hinanden i en negativ retning, hvis nogen melder sig ud af det faglige fællesskab. Læreren vurderer, at årsagen til, at nogle elever på det andet elevhold har haft sværere ved at holde det faglige fokus, kan være, at elevernes faglige interesser har været mere spredte end på det første hold, hvor flere af eleverne gerne ville være tømre og derfor delte en faglig interesse.

5.3 Det sociale miljø på satellitafdelingerne

Satelliteleverne har primært haft et fællesskab med hinanden, på trods af at skolen har iværksat en række initiativer for at styrke det faglige og sociale fællesskab blandt alle elever på adressen. De forsøgsansvarlige og faglæreren på afdelingen har blandt andet arbejdet med at styrke det sociale fællesskab blandt alle elever på adressen ved at igangsætte en ugentlig fælles morgenmad, fodboldkampe i pauserne og en fælles idrætsdag. Disse aktiviteter har dog ikke medført et bredt, socialt miljø på tværs af uddannelserne på adressen.

5.3.1 Satelliteleverne har haft et stærkt sammenhold

Skolen har iværksat en række initiativer for at skabe et socialt ungdomsmiljø for eleverne på afdelingen. De forsøgsansvarlige og læreren på satellitafdelingen har blandt andet arbejdet med at skabe et socialt miljø, ved at eleverne inviteres til de samme fællesarrangementer på hovedskolen i Holbæk som skolens øvrige GF1-elever. De interviewede elever på afdelingen har i løbet af GF1 deltaget i flere arrangementer på hovedskolen, fx foredrag, teaterforestillinger og en introfest for alle skolens GF1-elever.

Læreren på afdelingen har gjort en række tiltag for at understøtte det sociale miljø blandt eleverne. Han har blandt andet taget initiativ til en ugentlig fællesmorgenmad med satelliteleverne og elever fra GF1 inden for Mad og ernæring. Et af de øvrige initiativer, som læreren har igangsat for at understøtte trivslen blandt eleverne på afdelingen, har været fodboldkampe i pauserne. Ifølge læreren har fodboldkampene været noget, eleverne er gået meget op i, fx er nogle af eleverne kommet i skole, selvom de var syge, fordi de ikke ville gå glip af dagens fodboldkamp.

Både de forsøgsansvarlige og læreren vurderer, at trivslen blandt eleverne på begge elevhold har været høj, og at begge hold har haft et godt sammenhold. De fremhæver, at eleverne har haft fælles interesser fx for fodbold og boksning, som har styrket fællesskabsfølelsen. Eleverne har alle været drenge fra lokalområdet, og flere kendte hinanden på forhånd, fx gennem fritidsaktiviteter. De interviewede elever vurderer på samme måde, at de har haft et godt sammenhold, og at det har været en fordel at gå på et mindre hold, fordi de har lært hinanden bedre at kende, end de forestiller sig, at de ville have gjort på et større hold.

Læreren vurderer, at han har haft mulighed for at opbygge en tættere relation til eleverne, end han ville have haft mulighed for på et større hold, fordi der har været færre elever at lære at kende. Læreren forklarer, at han i høj grad har kunnet have fokus på relationsarbejdet og den enkelte elevs trivsel, hvilket han vurderer har haft betydning for elevernes generelle trivsel og fastholdelse på afdelingen. Læreren fremhæver, at den ro og fred, som de små omgivelser på satellitafdelingen har givet, har gjort det nemmere at holde fokus på eleverne og ikke overse nogen i mængden.

Ifølge de forsøgsansvarlige på skolen har frafaldet på satellitafdelingen indtil videre tilsvaret det gennemsnitlige frafald blandt eleverne på skolens øvrige GF1-hold. Læreren vurderer, at der i undervisningen har været stort fokus på elevernes trivsel gennem det relationsarbejde, som er blevet muliggjort af, at holdene har været små sammenlignet med skolens øvrige GF1-hold, og at dette blandt andet har medvirket til det lave frafald blandt eleverne på satellitafdelingen. Læreren vurderer i forlængelse heraf, at eleverne har været glade for at gå på afdelingen på grund af et lille og trygt fagligt og socialt miljø.

5.3.2 Der er ikke skabt et socialt og fagligt fællesskab mellem satellitelever og elever fra andre uddannelser på samme adresse

EUC Nordvestsjælland har i anden omgang valgt at placere deres satellitafdeling på en af skolens eksisterende afdelinger for at sikre et bæredygtigt pædagogisk og fagligt miljø, hvor satelliteleverne og læreren, der underviser på afdelingen, har haft mulighed for at blive en del af et fagligt og socialt miljø med andre elever og lærere.

Erfaringerne fra satellitafdelingen under EUC Nordvestsjælland viser dog, at der ikke er skabt et socialt og fagligt fællesskab mellem satelliteleverne og eleverne fra de øvrige uddannelser på afdelingen i Fårevejle, på trods af at ledelsen og læreren har igangsat initiativer, hvor eleverne mødes på tværs – både i faglige og sociale sammenhænge.

På EUC Nordvestsjælland har de forsøgsansvarlige og læreren iværksat en række initiativer for at styrke det faglige og sociale fællesskab blandt satellitleverne og eleverne på de øvrige uddannelser på adressen. Da afdelingen lå sammen med produktionsskolen i Asnæs, blev der blandt andet arrangeret en fælles idrætsdag med eleverne fra produktionsskolen for at styrke fællesskabet blandt eleverne. Der opstod et fællesskab blandt satellitleverne og produktionsskoleeleverne, blandt andet om at spille udendørs fodbold i pauserne.

På trods af de initiativer, som ledelsen og læreren har igangsat på afdelingen i Fårevejle for at styrke det sociale fællesskab blandt satellitleverne og de øvrige elever, fx fælles undervisning i grundfagene og fællesmorgenmad, forklarer de interviewede elever på afdelingen i Fårevejle, at de primært har et fællesskab med hinanden, mens fællesskabet med de øvrige elever på adressen har begrænset sig til småsnakke i værkstedet, i pauserne og i den fælles undervisning. Ifølge eleverne er en af årsagerne til, at de primært har involveret sig i fællesskabet med eleverne fra deres eget hold, at de kun har skullet gå på satellitafdelingen i en kortere periode.

6 Elevernes overgang til GF2

6.1 Skolen har understøttet elevernes overgang til GF2

Evalueringen viser, at en stor del af de elever, der indtil nu har gennemført GF1 på satellitafdelingen under EUC Nordvestsjælland, er overgået til GF2, og at denne overgang har været understøttet af et bredt arbejde med at afklare elevernes endelige uddannelsesvalg og ved at lette den konkrete overgang med en gradvis introduktion til hovedskolen undervejs på GF1.

Skolen har desuden arbejdet med at sikre elevernes overgang til GF2 ved at skaffe lokale praktikpladser til eleverne. Virksomhederne har vist stor opbakning til satellitafdelingen ved at bidrage med praktikpladser til flere af eleverne.

6.1.1 Satelliteleverne har fået samme uddannelsesvejledning som skolens øvrige GF1-elever

Skolen har haft fokus på at understøtte elevernes uddannelsesvalg i løbet af GF1 på satellitafdelingen fx ved at sikre, at de har haft adgang til samme vejledning som skolens øvrige GF1-elever. En vejleder fra skolens elevtjeneste har været til stede på afdelingen én gang om ugen, og eleverne har brugt vejlederen til at tale med om uddannelsesvalg og om praktiske emner som SU-regler og lignende.

Læreren har i sin undervisning arbejdet med at afklare eleverne om deres uddannelsesvalg på GF2 gennem en række korte PowerPoint-præsentationer af de forskellige uddannelsesmuligheder på GF2 og ved at besøge skolens uddannelser sammen med eleverne. Under præsentationerne har læreren blandt andet fortalt om, hvilke arbejdsopgaver man kan komme til at arbejde med inden for de forskellige fag, og hvad forskellene på fagene er, fx forskellen på en tagdækker og en tække-mand.

De interviewede elever forklarer, at de i løbet af GF1 på satellitafdelingen har fået en bred introduktion til forskellige uddannelsesmuligheder, og at lærerens præsentationer af uddannelserne og besøgene på de forskellige uddannelser har givet dem anledning til at reflektere over deres uddannelsesvalg. Fx er nogle af eleverne blevet inspireret til at vælge en anden uddannelse, end den de oprindeligt havde tænkt sig, da de startede på GF1, fordi de er blevet introduceret til uddannelser, som de ikke før kendte til.

6.1.2 Flere af satelliteleverne er fortsat på GF2 på satellitafdelingen

Eleverne, som har gennemført GF1 på satellitafdelingen under EUC Nordvestsjælland, er enten fortsat på GF2 på satellitafdelingen eller på en af skolens øvrige afdelinger, mens to elever ikke har valgt en uddannelse på skolen.

Flere af satellitleverne på begge elevhold ønskede at uddanne sig til tømrere. Pga. den store tilslutning til tømreruddannelsen gav skolen satellitleverne fra elevholdet 2018 mulighed for at gennemføre GF2 til tømreruddannelsen på satellitafdelingen.

Det er kommet bag på nogle af de interviewede satellitlever, at de ikke har kunnet gennemføre hele deres uddannelse på satellitafdelingen i Fårevejle. Eleverne havde troet, at de kunne fortsætte på afdelingen, og har været bekymrede over at få længere transporttid til deres uddannelse.

Ifølge de forsøgsansvarlige på skolen har det haft stor betydning, at skolen fik mulighed for også at udbyde GF2 på satellitafdelingen for elevholdet 2018. Det har blandt andet betydet, at undervisningslokalerne ikke har skullet stå tomme i det halve år, hvor skolen ikke udbyder GF1 på afdelingen. Skolen har fået mulighed for at have noget at fremvise unge, som er interesserede i at få et indblik i, hvad der sker på en satellitafdeling, fordi der er undervisningsaktiviteter hele året. Rent økonomisk har det ifølge de forsøgsansvarlige også været en fordel for skolen, at lokalene ikke har stået tomme halvdelen af året.

6.1.3 Skolen har gjort en række tiltag for at sikre elevernes overgang til GF2

EUC Nordvestsjælland har haft fokus på at sørge for, at satellitleverne i løbet af GF1 har opbygget en tilknytning til hovedskolen. For at understøtte elevernes overgang til GF2 har de flere gange i løbet af GF1 deltaget i fællesarrangementer på hovedskolen i Holbæk, fx oplæg om et fagligt emne eller debatskabende teaterstykker. Satellitleverne har desuden deltaget i de samme introarrangementer på hovedskolen i introugerne som skolens øvrige GF1-hold. Læreren på satellitafdelingen har understøttet elevernes deltagelse i fællesarrangementerne ved at arrangere fællestransport til Holbæk og aftalt faste mødesteder med eleverne på skolen.

Selvom intentionen med fællesarrangementerne i Holbæk har været at give eleverne en gradvis introduktion til hovedskolen, fortæller læreren, at eleverne ikke altid har haft lyst til at deltage i arrangementerne. Elevernes begrundelse for hellere at ville blive på satellitafdelingen har ifølge læreren været, at de har fundet emnerne for fællesarrangementerne irrelevante, og den lange transporttid derfor har virket overflødig. Samtidig har eleverne hellere villet koncentrere sig om deres opgaver og byggeprojekter på satellitafdelingen. Læreren har vurderet, hvornår han har fundet det nødvendigt, at de deltog i arrangementerne i Holbæk.

Ud over besøgene på hovedskolen har læreren på satellitafdelingen arbejdet med at skabe en tryk overgang til GF2 for eleverne ved at besøge flere af uddannelserne på skolens forskellige afdelinger for at give eleverne et indblik i de uddannelsesmuligheder, de har, efter de har afsluttet GF1.

6.2 Samarbejde med lokale virksomheder om praktikpladser

På grund af den manglende elevaktivitet har de deltagende skoler indtil videre kun gjort sig ganske få erfaringer med at inddrage virksomheder i arbejdet med satellitafdelingerne. EUC Nordvestsjælland har dog haft et samarbejde med de lokale virksomheder om at skaffe praktikpladser til de elever, der er fortsat på GF2 på satellitafdelingen.

De betyder, at de lokale virksomheder har indgået uddannelsesaftaler med alle de elever fra det første elevhold i 2018, som fortsatte på GF2 på satellitafdelingen. De forsøgsansvarlige vurderer, at virksomhedernes opbakning og motivation for at indgå uddannelsesaftaler med satellitleverne er udtryk for deres ønske om at bakke op om et af de få lokale uddannelsesudbud, der findes i området. Virksomhederne betragter det ifølge de forsøgsansvarlige som en fordel at indgå uddannelsesaftaler med elever fra lokalområdet frem for med elever, der bor længere væk.

De forsøgsansvarlige på skolen betragter det som en succeshistorie, at det er lykkedes at skaffe lokale praktikpladser til samtlige elever, der er fortsat på GF2 på satellitafdelingen. Den store praktikpladsdækning kan ifølge de forsøgsansvarlige være med til at gøre satellitafdelingen attraktiv, fordi kommende elever kan have en fordel i at vælge at begynde erhvervsuddannelsen på en satellitafdeling i deres lokalområde.

Muligheden for at få en praktikplads i lokalområdet tæt på ens bopæl er, ifølge de forsøgsansvarlige, særlig attraktiv for unge elever, der endnu ikke har kørekort, men er afhængige af at kunne komme til deres praktiksted med offentlig transport eller på cykel eller knallert.

Samlet set er der dog endnu for få erfaringer med at opsøge lokale virksomheder og sikre lokale praktikpladser til satelliteleverne til at pege på, om det kan være med til at gøre satellitafdelingerne til et attraktivt tilvalg for elever bosat langt fra hovedskolen i Holbæk.

Evaluering af forsøg med oprettelse af grundforløbsafdelinger på erhvervsuddannelserne

© 2020 Danmarks Evalueringsinstitut

Citat med kildeangivelse er tilladt

Publikationen er kun udgivet i elektronisk form på: www.eva.dk

ISBN (www) 978-87-7182-395-0

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) gør uddannelse og dagtilbud bedre. Vi leverer viden, der bruges på alle niveauer – fra institutioner og skoler til kommuner og ministerier.

**DANMARKS
EVALUERINGSINSTITUT**

T 3555 0101
E eva@eva.dk
H www.eva.dk